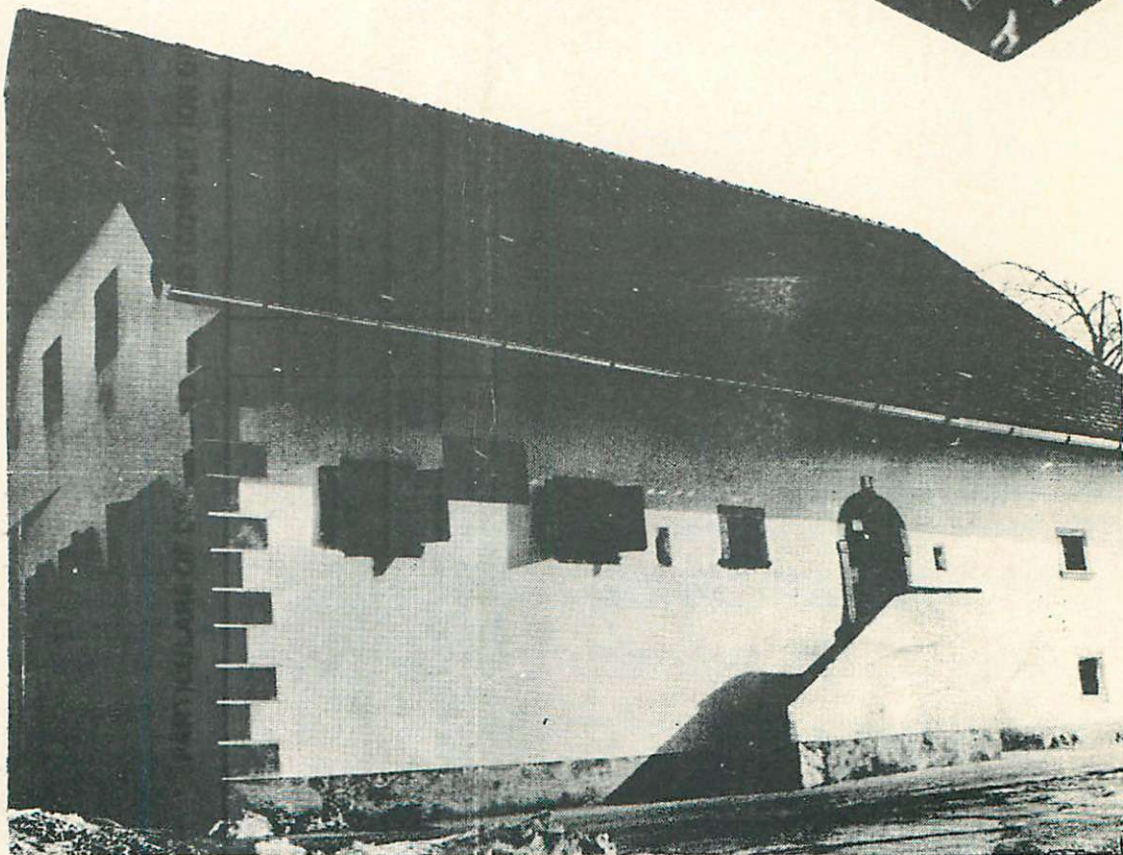

Avstralski

S
L
O
V
E
N
E
C

OBISK NA VRBI DOM FRANCA PREŠERNA

France, ves srečen sem, da stopam v Tvojo hišo,
kjer mamica Te zibala je vsem Slovincem...
Slovenski rod si v pesmi dvignil v čast najviš' o,
ter krono slavno sebi splel si z večnim vencem...!

Slovenski narod ves se Tebi, France, klanja,
in pesmi Tvoje vse navdušeno prepeva...!
Glej, Vrba Tvoja bujne klice spet poganja...:
krivične meje trese, ko Tvoj glas odmeva...!

Ti, France, mirno spi in čakaj na vstajenje...
Ti veš, da vstali bomo še iz te nesreče...:
Tvoj duh prostosti pribori nam spet rešenje...!

Tvoj glas prebuja Terst, Celovec, ter vse speče,
saj pesem Tvoja hraste trese kot grmrnje...:
kot grom zgrmi naj..., da podre vse mejne ječe...!

Stanko Aster-Stater

PUBLISHED BY SLOVENE ASSOCIATION SYDNEY
MESEČNIK SLOVENSKEGA DRUŠTVA SYDNEY

PLUMBING & DRAINING SERVICES

SPECIALISING IN RENOVATIONS AND ANY PROBLEMS WITH DRAINAGE.

SEWERMATIC USED. 24 HOURS SERVICE

*Govorimo slovensko. Si parla italiano.
English spoken.*

LICENSED CONTRACTOR

Lic.No. A1424

STANKO KOCIJANCIC

Tel. 871 2101

9 Avonle Drive, Carlingford, N. S. W.

WE CLEAN ALL BLOCKED DRAINS

WONDERLAND TRAVEL

ZASTOPNIK JOŽE HAMPTON

94 Main Street (Cnr. Main & Campbell Sts.), BLACKTOWN, NSW 2148.

TEL. 622 7336, 622 1735

P.O. Box 27, BLACKTOWN, NSW 2148

Na razpolago smo vam za organizacijo vseh potovanj po Avstraliji, v domovino in nazaj, ter povsod drugod.

Povprašajte nas za naše poštene usluge. Potrudili se bomo, da bo vaše potovanje čimbolj poceni in udobno.

Izkoristite nizke izvensezonske cene. Na primer potovanje Sydney-Ljubljana-Sydney je najcenejše izven sezone. Prevajamo in urejamo tudi vse potrebne dokumente.

POSEBNE USLUGE ZA ČLANE S.D.S. IN ZA NJIHOVE PRIJATELJE.

ZA nadaljnje poizvedbe se obrnite na vašega rojaka

JOŽETA HAMPTONA

Tel. 622 7336, 622 1735, po urah: 6308569

PH. (047) 21-0959

*** TAURUS ***

OPALS & GEMS

SHOP 5, THE COLONADE ARCADE,
CNR. HENRY & RILEY STREETS,
PENRITH, 2750

OPALI IN DRUGI OKRASNI KAMNI TER DARILA IN SPOMINKI VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH. S TEM OGLASOM DOBITE 10% POPUSTA PRI NAKUPU.

OPALS AND OTHER GEMSTONES AND GIFTS AND SOUVENIRS OF ALL SORTS AT REASONABLE PRICES. WE'LL GIVE YOU 10% DISCOUNT ON PURCHASE IF YOU BRING THIS AD WITH YOU.

KOLENDAR DRUŠTVENIH PRIREDITEV

Sobota, 19. Feb. PUSTOVANJE Igrajo Alpski odmevi. Najboljše maske bodo nagrajene. Krofi.

Sobota, 26. Feb. VESELI VEČER Igrajo Fantje treh dežel. Lovci so ta dan v Melbournu.

Petek, 4. marca DISCO NIGHT for the youth. 8p.m. start.

Sobota, 5. 3. MIKROFON JE VAŠ Pridite pogledat kaj znajo drugi. Pokažite kaj znate vi. Ples.

Sobota, 12. 3. LOVSKA ZABAVA Alpski odmevi igrajo do polnoči. Posebnost!

Sobota, 19. 3. JOŽEFOVANJE Še posebej so dobrodošli člani s tem imenom. Plesna zabava.

Vstopnina je še vedno samo \$2 za člane in \$3 za nečlane. Odlična hrana. Vesela družba vsako soboto. Za več obvestil poslušajte slovenske radijske ure.

Naše društveno življenje se živahno razgibava. Vedno bolj. Sredi januarja smo bili na lovskem pikniku. Ob koncu meseca so bili lovci in folklorna skupina z dvema avtobusoma na obisku pri slovenskih rojakih v Canberri. V gosteh smo imeli ljubljanskega nadškofa dr. Šuštarja. Mladina je tekmovala v odbojki z lovci. O vsem tem si lahko preberete na straneh te številke A.S.

Tokrat smo izpustili nadaljevanje romana Ljudje z Goriškega, pač pa smo namesto tega objavili pismo S.I.M. in zanimivo pismo, ki ga je Božo Cerar, bivši vice konzul v Sydneyu, napisal ča-sopisu Delo. Prebrali boste tudi odmev rojaka na Klinčke lesnikove, kosmate pesmi, ki smo jih objavili v zadnjih dveh številkah. Našli boste tudi odgovor rojaku zakaj so bile te opolzke pesmi-ce sploh objavljene.

Po dolgem času se je končno tudi oglasila Breda Čebulj iz domovine. V svojem pismu v glavnem opisuje kako sta se z Iztokom vračala, kaj sta med potjo doživela in videla.

Za sidnejske slovenske katoliške vernike je bilo veliko doživetje desetletnica cerkve v Merrylandsu, otvoritve nove dvorane isto tam. Danica Petrič pripravlja poročilo o tem za našo naslednjo številko.

Tudi v februarju bomo imeli zelo zanimivo razgibano društveno življenje. O tem bomo pisali.

Dopisujte v naše glasilo. Avstralski Slovenec bo postal še boljši, če ga boste objektivno skritizirali in predlagali kaj!

Pišete nam lahko tudi, če niste društveni član. Kot lahko vidite, naše glasilo se ne omejuje samo na poročanje o našem društvenem življenju ampak prinaša tudi novice od drugod in iz drugih časopisov, na katere niste vsi naročeni.

Ker zaradi preobilice dela in premalo delavcev izide Avstralski Slovenec skoraj vedno z zamudo, vas prosimo da, kar se društvenih obvestil tiče, poslušate slovenske radijske oddaje, kjer boste vedno slišali podrobnosti o naših tekočih društvenih prireditvah.

S pozdravi do naslednje številke, ki predvidoma izide prvi teden v marcu.

Jože Žohar

	Nadškof dr. Šuštar med nami	2
I. Koželj :	Društveno življenje	3
J. Hampton :	Baliranje	5
D. Raber :	Lovska sekcija	5
	Naše čestitke in želje	6
D. Petrič :	Poslovitev z Ottavijem Brajkom	7
	Breda Čebulj piše	8, 9, 10, 11
	Obvestilo društva Planica	11
B. Čebulj :	Slovenski povratniki	12, 13, 14, 15
J. Žohar :	France Forstnerič	18
D. H. Thirion :	Junaki leta 2120	19
	Naše kali (pesmi)	20, 21
	Pismo Slovenske izseljenske matice	22
	Misljio na nas	23
T. Možina :	Od Ognjene zemlje do Alaske	22, 25, 26, 27
	Novice iz domovine	28, 29, 30
	Odziv na "Klinček lesnikov"	31, 32
	Rešitev križanke in dva nedolžna vica	32

Slika na naslovni strani: Prešernova rojstna hiša v Vrbi na Gorenjskem

Avstralski Slovenec izhaja mesečno. Urejuje Jože Žohar. Založnik Slovensko društvo Sydney. Letna naročnina je \$12, posamezna številka stane \$1.

Avstralski Slovenec (Australian Slovene) is published monthly. Editor Jože Žohar. Published by Slovene Association Sydney. Yearly subscription \$12, single copy \$1.

Vsi dopisi - All correspondence to: Editor, P.O. Box 93, N.S.W. 2165, Australia.

LJUBLJANSKI NADŠKOF METROPOLIT DR. ALOJZIJ ŠUŠTAR NA OBISKU V SYDNEYU

Dr. **ALOJZIJ ŠUŠTAR**, ljubljanski nadškof in metropolit je bil rojen 14. novembra 1920 v vasi Grmada v župniji Trebnje kot prvi med desetimi otroki. Pet razredov osnovne šole je dovršil v Trebnjem, gimnazijo pa v škofovih zavodih v Šentvidu nad Ljubljano, kjer je leta 1940 maturiral. Jeseni istega leta je stopil v ljubljansko bogoslovno semenišče in začel študij teologije. Jeseni leta 1941 ga je ljubljanski škof poslal v Rim, kjer je bival v Germaniku, filozofske in teološke študije pa je dokončal na Gregorijani. Naredil je licenciat iz filozofije in doktorat iz teologije. 27. oktobra 1946 je bil v Rimu posvečen v duhovnika in na praznik vseh svetnikov je imel novo mašo.

Leta 1949 je dokončal študije in odšel v Švico na zdravljenje. Škof v Churu ga je sprejel v svojo škofijo in ga nastavil za kaplana v St. Moritz, kjer je ostal dve leti. Od leta 1951 do 1963 je bil profesor filozofije in verouka na liceju Maria Hill v Schwyzu. Jeseni 1963 je postal profesor moralne teologije v bogoslovnem semenišču v Churu. Ob profesorski službi je bil tri leta, od 1965 do 1968, tudi ravnatelj semenišča. Leta 1968 je postal tudi ravnatelj na novo ustanovljene bogoslovne šole v Churu. Istega leta je postal škofov vikar. Ob vsem tem je opravljal še vrsto drugih dolžnosti. Bil je referent za tisk pri švicarski škofovski konferenci, predsednik duhovniškega sveta za škofijo Chur. Več let je bil tudi predsednik mešane komisije, ki je urejala razmerja med škofi in duhovniki. Vodil je priprave na škofijsko sinodo v Churu in nato še skupno sinodo švicarskih škofij, ki je bila leta 1972.

Od leta 1971 do 1976 je opravljal pomembno službo tajnika Sveta evropskih škofovskih konferenc (CCEE).

Leta 1977 se je vrnil v domovino. Takoj po vrnitvi je postal kanonik ljubljanskega stolnega kapitlja, nato pa je sprejel še vrsto drugih služb. Postal je referent slovenskih škofov pri Zvezi višjih redovnih predstojnikov in predstojnic, predavatelj na teološki fakulteti in voditelj komisije za koordinacijo verskega tiska pri medškofijskem pastoralnem svetu.

26. februarja 1980 ga je papež imenoval za ljubljanskega nadškofa. 13. marca 1980 je prevzel nadškofijo v kanoniško posest, 13. aprila 1980, na belo nedeljo, pa je prejel škofovsko posvečenje in bil umeščen za ljubljanskega nadškofa in metropolita.

(Rafael)

Med svojim obiskom v Avstraliji bo obiskal vsa slovenska katoliška verska središča in če mo bu čas dopuščal, tudi nekatere druge slovenske organizacije.

V Sydneyu je med drugim blagoslovil tudi novo, komaj dokončano dvorano slovenske katoliške cerkve v Merrylandsu.

Odzval se je tudi povabilu, da je obiskal slovenski društvi v Sydneyu, Triglav in Slovensko društvo Sydney.

Slovensko društvo Sydney, oziroma njegovi člani, so doživeli nemajhno presenečenje, ko jih je bilo precejšnje število obveščeno po telefonih, da bo visoki gost v društvenih prostorih ob določenem času. Pričakalo ga je veliko število društvenih članov in drugih slovenskih rojakov.

Z dr. Šuštarjem, so prišli še: dr. Ivan Mikula, pater Valerijan Jenko in pater Ciril Božič. Ljubljanski metropolit in duhovniki so se dolgo zadržali v prisrčnem razgovoru z društvenimi delavci in člani. Predsednik in tajnik društva sta visokemu gostu razkazala okolico društva. Nadškof je bil prevzet s čudovitim razgledom, ki se mu je ponujal s hriba na vse strani Sydneya.

Predsednik društva, Ivan Koželj je nadškofu podaril knjigo o Avstraliji, katero so prej podpisali vsi navzoči Slovenci.

Čas, ki smo ga preživeli z nadškofom in duhovniki, je lepo popestril tudi Lojze Kmetič, ki je na šaljiv a dostojen način prebral "Lepo Vido" v petih "jezikih".

DRUŠTVENO ŽIVLJENJE

Ivan Koželj

Silvestrovanje je za nami, mi smo pa v polnem zamahu z dobrimi željami in z veliko nade za boljše leto pred nami. Zadali smo si velike naloge, katere bomo izpeljali le z vašo pomočjo, dragi člani in prijatelji.

Januar ali prosindec je že za nami. Že lansko leto smo pisali pisma slovenskim organizacijam širom Avstralije, da bi želeli boljšega sodelovanja na kulturnem ali pa športnem polju. Na to pismo se nam je oglasilo slovensko društvo Triglav iz Canberre. Povabili so nas in našo folklorno skupino, da bi zastopali Slovence na etničnem festivalu v Canberri 29. prosinca. Odločili smo, da se bomo odzvali in tako smo se 29. ob šesti uri zjutraj kar z dvema avtobusoma odpeljali proti Canberri. Zakaj kar dva avtobusa? V enem so bili člani folklorne skupine in njihovi starši, v drugem pa člani naše lovske družine. Vsega skupaj nas je bilo 95.

Po prihodu v Canberro, kjer so nas že nestrpno čakali predsednik in veliko število članov društva, so nas popeljali v dvorano in nas prav lepo pogostili z zajtrkom.

Po zajtrku smo se odpeljali v center Canberre, kjer je bil nastop. Ob 12.15 se je pričela parada z velikim številom nastopajočih. Med vsemi skupinami je bila naša Planika največja. Bila nam je naš slovenski ponos kajti lepe pisane narodne noše so bile najlepše, kar je potrdil tudi Al Grasby, bivši komisar za etnične zadeve. On je vodil cel program. Veliko je povedal o Slovencih, posebno pa je poudaril, da ko je bil v Evropi, se mu je najbolj dopadlo na Bledu. Po paradi je bil kratek premor, nato nastop. Naša skupina je spet dobila velik aplavz. Zaplesali so lepo in nasmejani obrazi plesalcev so odražali dobro voljo in zadovoljstvo. Čeprav je bila temperatura okoli 37°C, so naši mladi izdržali.

No, po tem smo pa imeli smolo. Izgubili smo šoferje avtobusov. Morali smo prositi Al Grasbyja, da jih je po zvočnikih iskal, kar ni bilo slabo, če tako gledamo, ker se je pač čulo naše slovensko ime in ime Planike kar štiri ali petkrat po zvočnikih. Tako nas ljudje niso mogli pozabiti tako hitro. No, pa saj nam ni bilo slabo, ker smo bili nekaj časa zbrani pri slovenskem kozolcu, nekaj časa pa smo sedeli na travi zraven cirkusa in se kar dobro zabavljali.

Ko smo našli naše šoferje, smo se odpravili v društvene prostore, kjer je ob pol osmih zvečer naša folklorna skupina ponovno pokazala svoje sposobnosti. Senzacija v dvorani pa je bila, ko so lovci, oziroma njihov pevski zbor prvič tako javno nastopili.

Okoli devete ure smo se morali posloviti, ker smo imeli že naprej določeno, da moramo biti v Sydneyu okoli polnoči. Drugi dan smo namreč morali ponovno nastopati s skupino pri verskem centru v Merrylandsu.

Čeprav so bili naši mladi trudni, so že ob deveti uri zjutraj bili vsi v narodnih nošah in pripravljeni na sprejem našega nadškofa dr. Alojzija Šuštarja. Tudi ta dan je bil eden od tistih dni, ki se ne pozabijo tako zlahka.

Drugi dan smo imeli obisk nadškofa pri našem društvu. O tem na nasprotni strani.

In tu je februar ali svečan. Začeli smo ga z mladinskim diskom. Obiski na disko večerih niso tako dobro zasedeni kot je to željeno. Izgleda, da ima naša mladina rajši šport kot pa disko večere:

Proslava v čast našega pesnika Franceta Prešerna je bila 5. februarja. Več o tem boste brali v prihodnji številki.

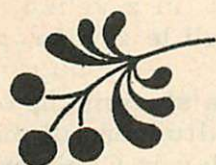
Pripravljamo se na Dan zaljubljenih, potem na veliko pustno veselico, no in potem spet potujejo lovci v Melbourne na lovsko tekmovanje pri društvu Veselih lovcev.

Da bi odkrili nekaj talentov, smo spet organizirali zabavo, ki jo navadno imenujemo Mikrofon je vaš. Prosimo vse, ki znate peti ali igrati, da se prijavite. Če boste zmagali, boste tudi nagrajeni.

12. marca ali sušca pa bomo spet imeli lovsko veselico.

Nasvidenje na naših prireditvah!

ČE NAMERAVATE POTOVATI IZVEN AVSTRALIJE IN MORATE IZPOLNITI FORMULARJE ZA POTNE LISTE ALI VIZE, VAM LAHKO POMAGAMO S FORMULARJI V SLOVENŠČINI. VPRAŠAJTE TAJNIKA J. ŽOHARJA, KO PRIDETE NA DRUŠTVO.

VABILO

SLOVENSKO DRUŠTVO

SYDNEY, 45 Ferrers Rd. Horsley Park

VLJUDNO VABI VSE SLOVENSKE ROJAKE IN NJIHOVE PRIJATELJE, ČLANE
IN NEČLANE, NA NASLEDNJE DRUŠTVENE PRIREDITVE:

Sobota, 19. Feb. Pustovanje z Alpskimi odmevi

NAJBOLJŠE TRI ODRASLE IN TRI MLADINSKE MASKE BODO NAGRAJENE.
NA VOLJO BOMO IMELI DOVOLJ "TA DOMAČIH" KROFOV IN DRUGEGA PECIVA.
KUHINJA IN BAR STA PRI NAS VEDNO DOBRO ZALOŽENA.

Sobota, 26. Feb. Večer s Fantih treh dežel

NAŠI FANTJE IGRAJO VEDNO BOLJŠE. ZAPLEŠITE OB NJIHOVI GLASBI!

disco night

TO BE ON FRIDAY, 4TH MARCH, 8 P.M.
YOU ARE WELCOME EVEN IF YOU ARE NOT MEMBER.
WE ONLY ASK YOU TO WEAR SHOES AND PROPER
DRESS. ENTRANCE \$3. SWING THE NIGHT AWAY!

Sobota, 5. Marca Mikrofon je vaš

Sobota, 19. Marca Jožefovanje

Sobota, 26. Marca Meddruštveni folklorni večer

ŽELITE ITI Z LOVCI V MELBOURNE? IMAMO ŠE NEKAJ PROSTIH MEST NA AVTOBUSU.
ODPOTUJEMO V PETEK 25. FEBRUARJA OB PETI URI POPOLDNE Z DRUŠTVA. VOŽNJA
STANE OKOLI \$40 PO OSEBI. PRENOČIŠČE V MOTELU POSEBEJ. ZA TOČNEJŠA NAVO-
DILA VPRAŠAJTE DRAGA RABERJA NA TEL. NO. 623 4987, IVANA KOŽELJA NA 6235653
JOŽETA ŽOHARJA NA 673 1449. Z NAMI LAHKO POTUJETE TUDI ČE NISTE LOVEC ALI
ČLAN DRUŠTVA.

J. Hampton **BALINARJE**

Zopet je minilo eno leto in spet je prišel nam Slovencem vsem poznani dan obletnice rojstva dr. Franceta Prešerna.

Mi balinarji pa se že pet let tekmujemo meddruštveno tekmovanje za prenosni Prešernov pokal. Od nas in celega S.D.S. je lepo, da se zbere toliko tekmovalcev na eni športni prireditvi.

Klubi, ki so letos sodelovali so bili S.D.S., Triglav, Jadran Hajduk in Istra klub. S.D.S. je začelo zelo dobro. Dve četvorki sta prve partije dobili, tretja četvorka, v kateri so bili: T. Muha, S. Roj, J. Hampton in F. Nusdorfer, so pa vodili z 10-0 in nazadnje izgubili 11-10, kar jim je vzelo moralo in so potem izgubili še drugo partijo z 11-8. Tako so naši odpadli od nadaljnega tekmovanja.

M. Smrdel, J. Tomšič, J. Markočič in J. Cetin, ki so začeli zelo dobro, so drugo partijo zgubili 11-2 in so tako tudi oni odpadli od nadaljnega tekmovanja.

Četvorka S.D.S. S. Tomšič, L. Kocijančič, S. Reja in S. Franca so bili nada S.D.S. Ampak, ko je S. Reja zapustil balinišče in je zaigral rezerva O. Zorzut, so tudi oni šli navzdol.

Na kraju so se le malo zavzeli in osvojili zadnjo partijo 13-3 in s tem osvojili tretje mesto.

Prvo mesto je dobil Triglav s skupino I. Karbič, R. Sajina, E. Hrvat in V. Veljič, ki so v finalu premagali drugo moštvo Triglava v katerem so bili V. Samsa, R. Čehič, M. Zadnik, V. Tašner.

Končna razporeditev mest je bila:

1. mesto TRIGLAV
2. mesto TRIGLAV
3. mesto S.D.S.

Zaradi tretjikrat zaporedoma osvojenega pokala, 1981, 1982, 1983, je zdaj Prešernov pokal postal stalna lastnina balinarske sekcije kluba Triglav.

Razdelitev pokalov dr. Franceta Prešerna je bila v soboto 5. februarja 1983 v društvenih prostorih.

LOVSKA IN RIBIŠKA DRUŽINA *D. Raber*

Koncem januarja so se lovci in ribiči odpravili na piknik v Bobbin's Head ob morju. Izbrali so si zelo lep kraj.

Poleg ribarjenja imajo tudi vrsto drugih športov v lovski sekciji.

Imamo mnogo članov, ki hodijo na lov in celo na ribarjenje na odprto morje. Jože Farkaš, izkušeni ribič, nas večkrat odpelje loviti ribe na odprto morje, včasih tudi dva do trikrat mesečno.

Tudi na lov hodimo, ampak precej daleč.

Imamo zelo lepo in moderno strelišče, ki smo ga dokončali pred nekaj meseci, ko smo za betonirali steze. Jože Farkaš je daroval beton in tudi sicer vložil veliko svojega truda. Jože, najlepša ti hvala!

Policija je strelišče pregledala, odobrila, registrirala in nam dala pismeno privolitev.

Strelišče je tudi razsvetljeno, za kar se zahvalimo Francu Mramorju, da je napeljal elektriko in montiral luči. Zahvaliti se moramo tudi Lojzetu Gominšek, ki je napeljal vodo do strelišča. Pri vsem je veliko truda vložil tudi Maks Robar, ki nam je posodil stroj in pripeljal material. Hvala tudi Ivanu Ghermu, ki nam je posodil les za betoniranje. Da smo prišli do strelišča, se moramo zahvaliti tudi Henriku Juriševiču, ki je bil prvotni organizator.

Hvala tudi vsem drugim, ki ste nam kakorkoli pomagali.

Strelišče je odprto vsako nedeljo po tretji uri popoldne. Pridite in pokažite nam kakšni strelci ste. Včlanite se v lovsko sekcijo, lov je lep šport.

V soboto 29. januarja smo lovci odpotovali v Canberro na obisk tamkajšnjemu slovenskemu društvu. Bil nas je poln avtobus. Z drugim avtobusom pa je potovala naša folklorna skupina Planika.

Naši rojaki v Canberri so nas zvesto pričakali. Njihov bratski sprejem nas je zelo presenetil; takega nismo pričakovali. Upamo, da bomo lahko našim kanberškim Slovencem tudi mi izkazali naše gostoljubje na našem društvu.

**PRIDRUŽITE SE NAŠIM BALINARJEM,
LOVCEM, STRELCEM, RIBIČEM, ŠAHISTOM!
PRIPELJITE VAŠEGA OTROKA NA VAJE
FOLKLORNIH PLESOV IN V ŠOLO.
SKUPAJ Z NAMI NEGUJTE IN VARUJTE
NAŠO NARODNO DEDIŠČINO!**

NAŠE ČESTITKE IN ŽELJE

Pred kratkim se je po skoraj enoletnem bivanju v Sloveniji vrnil **SLAVKO PRINČIČ** z ženo in hčerko. Slavko je doma imel hudo avtomobilsko nesrečo in je zaradi nje moral ostati na daljšem zdravljenju.

Slavko in Slavica, veseli smo, da sta se vrnila. Pogrešali smo vaju. Odbor S.D.S. vama želi vse najboljše!

Sredi januarja je praznovala svoj rojstni dan naša cenjena članica **MARTA MIHALIČ**. Marta, odbor S.D.S. ti želi zdravja, da bi lahko slavila še mnogo rojstnih dni in preživela veliko lepih večerov med nami!

FANIKA ZAFOSNIK ni mogla počakati do januarja, ko nas toliko slavi rojstne dneve, ampak je svojega praznovala že decembra, par dni pred božičem. Kakšno lepo božično darilo si mogla biti svoji mam'ci, Fanika! Da bi zdrava in vesela še mnoga leta doživela! Odbor S.D.S.

ANTON GAL, srečno Novo leto in vse lepo za tvoj rojstni dan, ki si ga praznoval prvega januarja! Odbor S.D.S.

Skoraj bi bili prezrli našo tiho in pridno delavko **DRAGICO FARKAŠ**, ki je praznovala svoj rojstni dan 3. januarja. Da bi tudi ti bila zdrava in srečna in - da bi nam tudi v bodoče pomagala! Odbor S.D.S. se ti za pomoč iskreno zahvaljuje!

VILJEM ŽIŽEK, nič nam nisi povedal, da si 15. januarja slavil svoj rojstni dan, ampak mi se te vseeno spomnimo in ti želimo obilo zdravja in še mnogo srečnih let! Odbor.

21. januarja je praznovala svoj prvi rojstni dan **DAJANA MIKULETIČ** iz Croydon Parka. Iskrene čestitke mali ljubki punčki z željo, da bi bila zdrava in da bi zrasla v lepo in pridno slovensko deklico! Očku in mami pa lep pozdrav - pa pridite kaj! Odbor S.D.S.

Naš dolgoletni član **TONI FATUR** je imel svoj rojstni dan 18. januarja. Iz srca vse najboljše in mnogo zdravja ter veselja! Da bi se kmalu bratje veselili, na društvu objeli! Odbor S.D.S.

Kaj je na svetu lepšega kot napolniti osemnajsto leto življenja! **TANJA SUŠANJ**, za tvoj 18. rojstni dan ti kličemo: Še mnogo zdravih, veselih, srečnih let! In veliko zadovoljstva v tvoji prvi službi v banki! Upamo, da zdaj, ko si se podala na skoraj samostalno življenjsko pot, ne boš pozabila, da si prišla izmed naših vrst in da se boš med nas še večkrat vrnila! Odbor S.D.S.

Te dni je slavila svoj rojstni dan tudi naša draga članica **MARIJA GHERM**. Želimo ti zdravja in sreče in vse, kar si sama želiš! Naslednjo soboto pa se bomo po deli spet na društvu veselo zavrteli! Odbor S.D.S.

PETER BABICH, ki ima svoj rojstni dan koncem januarja, naj sprejme čestitke in želje za vse dobro od družine Žohar in ostalih prijateljev. K čestitki se pridružuje odbor S.D.S.

30. januarja ima svoj rojstni dan tudi naša tiha društvena mravlja **JOŽE ŽOHAR**. Vso srečo ti želi žena in sinova ter sodelavci.

FRANK OBID, ja možakar ti jih imaš pa ta mesec enainpetdeset let, kar je zrelosti mladi cvet. Na zdravje in dolga leta ti čestitajo člani lovske družine in odbor S.D.S.

Naslednji mesec, 13. februarja bo slavil svojo štirideseto pomlad **JOSIP FARKAŠ**, naš član in odbornik. Josip, na zdravje in še na dolga leta ti kličejo člani lovske družine in kolegi v odboru.

Mogoče naslednja številka našega glasila ne bo izšla do 24. februarja, ko bo praznoval šesti rojstni dan **TOMAŽEK PETRIČ**, čez dva dni pa bo slavil svoj rojstni dan njegov atek **JOŽE PETRIČ**. Obema, Jožetu in Tomažku želi zdravja in veselja v družinski sreči mati in žena Danica. K dvojnemu prazniku ses čestitkami pridružuje tudi odbor S.D.S.

Prosimo, sporočite tajniku vaše rojstne in druge dneve, ki jih slavite. Namesto plačila za čestitko, darujte v tiskovni sklad! Hvala!

NAMERAVATE IMĚTI PARTY? DOGOVORITE SE Z ODBOROM ZA POSEBEN POPUST IN ZA VRSTO USLUGE, KI JO ŽELITE IMETI. DRUŠTVENI PROSTORI SO ZA VAS, ZATO JIH UPORABLJAJTE. SKUPAJ GRADIMO!!!

**POSLOVILNO SREČANJE
Z ANSAMBLOM OTTAVIJA BRAJKA IN PREDSTAVNIKI S.I.M.
20. DECEMBRA 1982**

Danica Petrič

LJUBEZEN SEJ

*Ljubezen ti bodi življenja vodilo,
ljubezen tvojega ravnanja merilo;
kjerkoli tvoja noga hodi,
ljubezen sej - in srečen bodi!*

*Moč ti bo rastla, zdravje cvetelo,
vse okrog tebe in v tebi bo pelo!
Korak ti bo prožen, lahak in vesel,
vsakdo pred tabo - klobuk bo snel!*

*Pri svojih dejanjih uspehe boš žel,
na levo in desno - srca boš grel!*

Na poslovilnem srečanju z ansamblom Ottavija Brajka in predstavniki S.I.M. je bil tudi kratek literarni večer, na katerem je nekaj svojih pesmi prebral najprej gost iz domovine, pesnik France Forstnerič.

Nato pa je g. Koželj, ki je program povezoval, povabil na oder urednika Avstralskega Slovenca, ki nam ga je tudi na kratko predstavil; g. Jože Žohar je v slovenščini in angleščini svojo daljšo Reminiscenco na Rudija (The Reminiscence of Rudi).

Gospa Pavla Gruden pa žal ni zbrala dovolj poguma, da bi sama recitirala svoje pesmi, zanjo je to storil pesnik g. Forstnerič.

Gospa Danica Petrič pa je po recitaciji svoje pesmi "LJUBEZEN SEJ", (ki jo zgoraj ponovno objavljamo) doživela nemalo prešenečenje, ko sta jo vodja ansambla Ottavija Brajka in šaljivi Giovanini prosila, če jima kot avtorica pesmi "Ljubezen sej" dovoli, da pesem uglasbijo ter pojejo. Seveda jima je Danica z veseljem dovolila!

G. Kobal je kot zadnji prebral nekaj domoljubnih pesmi, ter odgovarjal na vprašanja v zvezi z njegovo izašlo knjigo.

Program literarnega večera je ljubko popestrila tudi mladinska folklorna skupina SDS pod vodstvom učiteljice Ivane Slobodnik. Lepo je ponovno zaplesala tudi Tamara Rogelja. Toni Godec pa je v lepi slovenščini recitiral "Dramilo". Z recitacijo o "Zlati ptički nas je presenetila tudi gospa Ivanka Šimec.

Izkazali so se tudi lovci. Gostom iz domovine so pokazali film na temo - kaj se pravi iti v bush prasce lovit!

Gospe v kuhinji so bogato obložile mizo gostov, tako da je monsignor iz Rima, ki je prišel v spremstvu patrov Valerijana in Cirila, rekel, da se "ta štrudel res lahko vika". Jaz pa sem dodala: "Ja, še angelčki bi ga jedli!"

Vsi predstavniki Slovenske izseljenske matice, kakor tudi člani ansambla Ottavija Brajka so dobili lična darila v spomin na naša srečanja pri Slovenskem društvu. Vsekakor upamo, da bodo v domovino odnesli najlepše vtise o delovanju našega društva in o naših odbornikih ter članih.

Literarni večer, ter nastop folklorne skupine je bil v izdihljajih starega leta ena najlepših kulturnih prireditev našega društva v letu 1982. Vse je bilo tako spontano, a vendar tako toplo, pristrčno in domače.

Upam, da bomo imeli še mnogo takih prijetnih večerov!

Croydon Park, 10. januarja 1983

TRADICIONALNO JOŽEFOVANJE

NA SLOVENSKEM DRUŠTVU V HORSLEY PARKU, V SOBOTO 19. MARCA OB 20. URI.
JOŽETI, JOŽEFI, JOŠKOTI, JOSEPHI, PEPIJI, PEPICE, JOŽICE, JOSEPHINE, ČE STE NAŠI
ČLANI, PRIDITE, PRAZNUJTE SVOJ IMENDAN MED NAMI. POLEG ČESTITKE S.D.S.
VAS ČAKA TUDI PROSTA STEKLENICA VINA IN PRIGRIZEK. DOBRODOŠLI!!!

DRAGI JOŽE, DRAGI ODBORNIKI IN OSTALI ČLANI SLOVENSKEGA DRUŠTVA SYDNEY!

Po dolgem času najprej vsi skupaj prav lepo pozdravljeni. Končno se vam zopet oglašam, kar se bo sedaj, ko sem doma, bolj pogosto dogajalo. Upam, da ste sprejeli kakšno razglednico iz najinega potovanja. Sicer pa priznam, nisva preveč pisarila, ker nama je bil vsak dinar zelo dragocen.

Najprej naj se Jožetu zahvalim za njegovo pridno pošiljanje Avstralskega Slovenca. Tako sem več ali manj na tekočem, kaj se dogaja pri vas na društvu. Kot sem prebrala, imate nov odbor. Gospodu Koželju ob njegovi izvolitvi za predsednika društva iskreno čestitam, prav tako tudi ostalim na novo izvoljenim odbornikom. Upam, da vam bo delo še naprej tako uspešno (ali pa še bolj) potekalo kot do sedaj. Pred nekaj minutami sem tudi prejela Jožetovo čestitko za Novo leto, ki me je zelo razveselila. Jože, tudi za to najlepša hvala. Tako tebi kot tudi ostalim na društvu tudi jaz želim mnogo, mnogo osebnih sreče, uspehov, veselja in zdravja v Novem letu.

Zdaj pa naj vam na kratko napišem, kje sva se potepala. Iz Sydneya sva se namenila oditi čez Snowy Mountains v Albury, kjer sva iskala delo, pa se je sezona obiranja že končala. Od tam sva nadaljevala pot po dolini reke Murray v Milduro, kjer tudi ni bilo sreče. Potovala sva vse skozi z avtostopom in z malim šotorčkom, tako da sva prihranila pri vožnji in pri prenočišču. Nato sva z nekim kamionistom odšla v Adelaide, od tam v Alice Springs, v Coober Pedy, kjer sva srečala nekaj naših Slovencev, ki iščejo opale. Ustavila sva se tudi v Tennant Creeku, kjer sva končno dobila delo. Jaz sem med tistimi Aboriginali v neki italijanski restavraciji prodajala sendviče in pijačo, Iztok pa je kopal luknje v nekem Caravan parku. Tukaj sva kar dobro zaslužila, kar nama je kasneje zelo prav prišlo. Od tam sva odstopala proti Brisbaneu. Ustavila sva se v Gimpieju pri nekem Slovencu, kjer sva si malo odpočila. Potem pa naprej po vsej obali do Cairnsa. Tu sva nameravala iti na avion za Papuo Novo Gvinejo. Vendar so nama na neki agenciji povedali, da morava imeti indonezijsko vizo ali katerokoli drugo vizo, če hočeva oditi v to deželo. Najbližji indonezijski konzulat je bil v Darwinu. Torej, zopet sva dvignila prst in po tednu dni prištopala na cilj. Potem pa spet nazaj, seveda z vizo v pasosu. Končno nam je le uspelo zapustiti Avstralijo in v nekem vročem popoldnevu sva priletela v Port Moresby.

Mesto je precej še pod avstralskim vplivom, cene so zelo visoke, zato sva jo kmalu mahnila naprej na vzhodno obalo, v Lae. Tu pa se prične edina cesta v Papui Novi Gvineji, ki pelje v notranjost centralnega dela otoka. Naj vam povem da asfalta tu še ne poznajo, ravnotako ne vatobusov. Prevažala sva se na prikolicah poltovornjakov z ostalimi domačini. V nekaj dneh sva prispela na konec "avtoceste" v Mount Hagen. Tukaj sva imela zopet veliko srečo, saj sva srečala Slovenca. On naju je odpeljal z avionom še kakšnih 100 km v notranjost džungle, kjer živi že dvanajst let in je manager rudnika zlata. Prijem sva ostala teden dni. Imela sva krasno možnost spoznati se s prebivalci tega dela Papue Nove Gvineje. Precej je še divje. Pokrajina je ena sama džungla, kjer ni stezic in poti. Ljudje hodijo večinoma po koreninah dreves, kajti teren je močvirnat in marsikdaj se pogrezneš v blato. Podnebje je zelo vlažno, večkrat na dan se vlije. Domačini, ki so navajeni vsega tega, hodijo okoli skoraj goli: moški imajo okoli pasu le vrstico za katero si obesijo malo praproti, ženske pa nosijo krila iz trave, pa tudi iz blaga, večina pa jih ima oblečeno zgoraj kakšno mikico. Najdejo pa se tudi takšne, ki so "zgoraj brez". Živijo v velikih družinah, kar pomeni, da ima moški toliko žensk, kolikor ima svinj. Ta žival ima pri njih sveti pomen. Z njo kupujejo neveste, jedo pa jih samo ob prazničnih dneh, to je ob Sing-singih. Prebivališča so majhne kolibe, narejene iz trave, palmovih in kaktusovih listov. V njih je samo en prostor z ognjiščem na sredini, tla so ilovnata. V takšnem okolju sva se potepala teden dni. Od tu sva odšla na sever, v Wewak. Tukaj pa je življenje popolnoma drugačno, bolj melanezijsko, bolj obmorsko. Ljudje prebivajo v majhnih hišicah na kolih, ob peščeni obali. Ne poznajo hitrega tempa mestnega življenja.

Ker je Papua Nova Gvineja zelo draga, veliko bolj kot Avstralija, sva tu preživela le dva dni. Bila sva gosta nekega prijaznega Angleža.

Pot naju je vodila naprej, čez Irian Jayo na Sulawesi. To pa je že Indonezija. Tukaj se je začel pravi kaos: ogromna gosta naseljenost prebivalcev, umazanija, hrup vseh mogočih prevoznih sredstev...

Na PNG sva šotor prodala, saj je tukaj hrana, predvsem pa prenočišče zelo poceni, če si skromen. Tako sva od sedaj naprej spala po najcenejših hotelih za dolar ali dva in jedla riž z razno raznimi omakami in obveznim čilijem. Čeprav nisva bila cepljena, sva imela srečo z zdravjem.

Iz Sulawesija sva odšla na Javo. Kupila sva najcenejše karte za ladjo, kar je pomenilo dva dni ležanja in guncanja na lesenem podu palube. Okoli naju je bilo še kakšnih tisoč tečnih Indonezijcev, jokajočih otrok, kokoši, papig...

Ko smo prispeli v Surabaya, sva stopila na avtobus, ki naju je po eni noči pripeljal na Bali. Ta otok je malo bolj umirjen kot ostali v Indoneziji. Odšla sva na sever v neko majhno vasico, kjer ni bilo tako veliko turistov, in si privoščila počitek v nekem poceni hotelu. Domačini tukaj živijo v majhnih hišicah na kolih in se preživljajo predvsem z ribolovom in prodajanjem riža. Po nekaj dneh sva nadaljevala pot nazaj na Javo. Oglevala sva si vulkanska področja na severu, kjer je še vedno veliko še delujočih vulkanov. Za tem pa naju je čakala še vsa pot čez Sumatro. Ker asfaltiranih cest ne pozna, sva se pet dni vozila v centralni del otoka. To je bil najtežji del poti. Nekaj časa sva sedela kar na tleh, saj ni bilo prostega sedeža. Vzdušje je bilo podobno kot na tisti ladji iz Sulawesija v Surabaya. Skratka, preveč ljudi živi na tem delu sveta, premalo pa je prevoznih in drugih sredstev za takšno množico. Potem je povsod gneča in prava utopija je, če misliš, da boš v Indoneziji lahko za trenutek sam. Ta vožnja naju je res izčrpala. Poleg tega sva bila tu v dobi monsuna in ceste so bile še toliko bolj polne blata. Večkrat smo morali avtobus porivati, da smo sploh prišli na vrh klanca. No, kljub vsemu smo prispeli srečno na cilj. Odšla sva na Lake Toba, to je jezero na severu Sumatre, in si odpočila. Tukaj pa je že polno nemških, angleških... turistov, kar nama ni bilo preveč všeč. V tem delu otoka imajo prebivalci poseben stil gradnje hiš, in sicer imajo strehe obliko konjskega sedla. Zaradi tega je pokrajina še toliko lepša. Prebivala sva teden dni v eni izmed njih in opazovala življenje domačinov, ki so že veliko bolj prijazni kot pa tisti na Javi. Predvsem znajo dobro kuhati. Zelenjave in sadja jim ne manjka in to sta osnovna elementa v njihovi kulinariki.

Ker se nama je viza iztekala, sva iz Medana poletela na Penang-Georgetown, na otok, ki pripada že Maleziji. Tu sva se srečala z mešanico več kultur: indijsko, kitajsko, indonezijsko, malezijsko. Mesto je ravno zaradi tega še toliko bolj zanimivo. Polno je hinduističnih, budističnih templjev, mešanica kultur je prinesla tudi mešanico religij, kar se močno odraža tudi v vsakdanjem življenju. Hrana in stanovanje so izredno poceni. Poleg tega pa je tu center za prodajanje najcenejših svetovnih avionskih kart. To nama je zelo prav prišlo, saj sva v neki pisarni ruskega Aeroflota kupila karto Kuala Lumpur - Karachi - Taškent - Moskva - Beograd za 300 ameriških dolarjev. Veljala je leto dni, kar je pomenilo, da se lahko v Pakistanu ustaviva in greva še v Indijo.

Res sva po tednu dni odšla v Karachi. Tukaj pa sva padla v popolnoma muslimansko vzdušje. Ženske so hodile do oči zakrite v črne svilene tkanine, moški so imeli obvezno turban na glavi, bil pa je čas Ramazana, muslimanskega praznika, ko muslimani mesec dni ne jedo podnevi. Mesto je bilo zelo umazano, monotono v svoji muslimanski arhitekturi, midva pa sva bila že utrujena od vsega tega. Posebno še jaz. Minevala me je volja do potovanja, želela sem si domov poleg tega pa sva že imela kupljeni karti do Beograda. Iztok je še vztrajal, da greva v Indijo. Uspela sem ga pregovoriti in z naslednjim avionom sva poletela domov. To pa je bil še zadnji šok na poti, ko se naenkrat zopet znajdeš med svojimi. To pa vi boljše veste ali pa vsaj tako dobro kot jaz.

Zdaj se življenje že odvija po starem, le gospodarska kriza naju je zelo prizadela. Za delo je še težje kot prej, stvari so se zelo podražile, v trgovinah se ne dobi vsega, kar bi hotel. In ob vsem tem se spominjava Avstralije. Mogoče se še kdaj vidimo...

V tem času, ko sva doma, sva si uredila tudi dve sobici, ki sem jih na veliko srečo podedovala, tako imava vsaj to, saj so najemnine za stanovanja pri nas zelo visoke.

Zdaj pa naj vam povem še par besed o diplomi. Kljub temu, da so mi na konzulatu v Sydneyu obljubili, da mi bodo gradivo poslali brezplačno na dom, sem ga dobila šele v oktobru in sicer za 270 dolarjev in 2000 din. Če bi to vedela prej bi ga poslala z ladjo. Namreč, ko sem prišla domov, paketa še ni bilo in sem začela poizvedovati po Ljubljani, če se je morda kaj zataknilo. Pri Izseljenski matici sem zvedela, da so dobili obvestilo od konzulata, kdo bo to pošiljko plačal. Jasno, Matica se je takoj ponudila. Ker že prej naša fakulteta z Matico ni imela dobrih odnosov, jim je to obvestilo prišlo zelo prav. Tov. Kolman mi je dejal, da bo gradivo po prevzemu njihovo in da ga bodo razdelili po ustreznih inštitucijah. To pa je bil zame pravi šok, saj bi bilo vse moje delo v Avstraliji zaman. Na srečo smo se takrat srečali z Rudolfovimi, ki so bili na dopustu v Sloveniji. Ivan mi je tako uredil na konzulatu, da so mi končno poslali gradivo na dom. Koliko sem zanj plačala, pa sem vam že napisala. Še dobro, da ste mi Slovenci v Sydneyu pomagali tudi po tej plati. Danes je gradivo pri meni doma in bo do maja naslednjega leta tudi ostalo, potem pa ga nameravam dati fakulteti, ta pa na Inštitut za raziskovanje izseljenstva pri SAZU. Tukaj bo na vpogled vsakomur, ki ga bo potreboval. Z gradivom, ki sem ga zbrala med vami, so bili na fakulteti zelo zadovoljni in z mentorico diplome sva že naredili delovni koncept. In sicer bom najprej dala vse podatke v računalniško obdelavo. S tem bom skušala dobiti vse možne povezave in zveze med vsemi področji, ki sem jih med izseljenci obdelala. Naloga bo s tem celovitejša. Nato me čaka obdelava podatkov, ki mi jih je povedal računalnik, nato še obdelava posameznih problemov... Ker sem naletela na res veliko zanimanje pri nas na fakulteti, sem se odločila, da začnem takoj z delom. Upam, in skoraj prepričana sem, da bom nalogo do maja končala. Tako boste verjetno že naslednje leto v jeseni brali rezultate, jaz pa vašo kritiko. Fakulteta mi bo delo v celoti natisnila, prevedli pa mi ga bodo tudi v angleščino. O vsem tem vas bom še sproti obveščala.

Tako. Sedaj pa bi rada slišala kaj več o vas. Še nekaj bi rada povedala, kar me teži. V A. S. sem v marčevski številki prebrala tudi Košorokove Paberke. Zelo me je presenetila njegova sodba o moji nalogi, ki "ne bo takšna kot si bi jo vi želeli, ampak zgolj 50 do 80 tipkanih strani, ostalo gradivo pa naj bi počakalo v arhivu nadaljne obdelave". Čudi me, da ravno on daje takšne izjave. Namreč, kot vsi veste, sem pri Košorokovih živel in delala in normalno je, da smo se veliko pogovarjali o mojem delu. Mislija sem, da bo razumel, kakšne vrste delo bo to, da bo to pregled in opis načina življenja Slovencev v Avstraliji, v katerega pa bo delno zajeto tudi poglavje o zgodovinskem prikazovanju slovenskega izseljevanja na šesti kontinent. Ker se čutim dolžno, da odgovorim na ta izziv, ali na njegovo napačno tolmačenje moje raziskave, bom do naslednjic sestavila odgovor in vam ga poslala. To bi želela, Jože, da bi v Avstralskem Slovencu objavil, kajti nočem, da bi se Slovenci počutili prevarane iz moje strani in da bi zgubili zaupanje v moje delo. To res mislim, da sem dolžna narediti, saj lahko vso gostoljubnost, ki sem je bila deležna v Sydneyu in drugod povrnem le s tistim, kar sem obljubila: da boste prejeli knjigo v kateri bo predstavljen vaš način življenja in da se boste s tem lahko približali slovenski in avstralski javnosti. Toliko le v kratko pojasnilo. Jože, prosim te, da mi sporočiš če je možno moj odgovor objaviti na primer v februarški številki A. S.

Jože, kot si mi sporočil, bi radi imeli potopis o najinem potovanju. No, to kar sem vam danes napisala, je zgolj kratek oris in še to zelo neracionalno napisano. Verjetno bom napisala potopis tudi za naše časopise in bi te prosila, če s tem lahko malo počakate. Namreč, veliko dela se mi je nabralo v tem letu odsotnosti. Ko pa bom začela s pisanjem o tej poti, vam bom vsekakor poslala besedilo.

Sedaj sem že toliko na tekočem (po zaslugi Avstralskega Slovenca), da približno vem, kaj se dogaja pri vas na društvu. Vseeno pa bi bila zelo vesela, če mi napišete kaj več. Zanimalo me bo vse, kar se je zgodilo po mojem odhodu. Poleg tega pa, če imate kakršnekoli želje, ki vam jih lahko izpolnim, mi napišite. Potrudila se bom, kolikor bo v moji moči. Naj vam povem še to, da je bil na Bledu avstralsko slovenski simpozij, na katerem sta bila omenjena tudi Jože in Pavla kot naša literarna ustvarjalca v Avstraliji. Izvleček iz časopisa moram še prefotografirati in vam ga nato pošljem. →

Vesela sem tudi, da se mladinska sekcija dobro razvija, saj je to temelj za nadaljni obstoj društva. Skratka, napišite mi, kaj je novega.

Tako. Dovolj bo za danes. Zdaj se bom bolj pogosto oglašala, Jože, tebe pa prosim, če mi še naprej pošiljaš A.S., saj je to zaenkrat edina vez z vami.

Še enkrat vam vsem skupaj želim srečno Novo leto in pošiljam vsem skupaj lep pozdrav iz še nezasnežene Ljubljane.

Breda

V Ljubljani, 20. 12. 1982

SLOVENIAN AUSTRALIAN CLUB PLANICA

WOLLONGONG

P.O. Box 1866 WOLLONGONG 2500

OBVESTILO!

Sporočamo vam največjo novico v zgodovini slovenstva v Wollongongu, da se je društvo končno le odločilo za nakup društvenih prostorov v Figtree-ju. Dali smo že polog \$15,000.00 in zdaj pričakujemo, da v roku šest do osem tednov tudi uredimo vse, kar je potrebno, da dobimo ključe.

Osebnostno, kakor tudi v imenu odbora se prisrčno zahvaljujem vsem tistim, ki ste nam priskočili na pomoč, kar se denarja tiče, pa tudi ostalim, kateri ste nam dali vedeti, da nam boste pomagali tudi v bodoče, kajti le s skupnimi močmi lahko naš cilj popolnoma uspe.

Dajemo vam na znanje, da je okrog sto družin in posameznikov vložilo v društveni sklad do sedaj \$50,000.00. Društvo je do današnjega dne prikupilo \$25,000.00 od prireditev. Razliko v denarju nam je posodila Commonwealth banka za dobo od pet do deset let.

Sedaj apeliramo na vse tiste, kateri ste se MORALNO ZAVEZALI, da skušate čimprej prinesiti denar k advokatu H. Hanson, 8 Young Street, Wollongong, da nam s tem omogočite, da čimprej realiziramo, kar je se potrebno. Vedeti vam tudi damo, da je več kot polovica ljudi že izpolnila svojo obljubo.

Kaj več pa se pogovorimo na pustni zabavi, katera upamo, bo zadnja v tujih prostorih, kajti v bodoče bomo imeli tudi mi svojo streho!

S prijateljskimi pozdravi - v slogi je moč!

Za odbor, predsednik,
Ivan Rudolf

cerkev

dvorana

hiša

* ODBOR S.D.S. ČESTITA ODBORU *
* PLANICE IN VSEM SLOVENCEM *
* V WOLLONGONGU NA NJIHOVI *
* PRIZADEVNOSTI ZA SKUPNI *
* DOM! - ZRNO DO ZRNA POGAČA *
* KAMEN DO KAMNA PALAČA SE *
* VAM JE URESNIČILO! ŽIVELI!!! *

6. POVRATEK V DOMOVINO

A) ZAKAJ SO SE VRNILI

Vzroki za povratak v domovino so bili naslednji:

- zdravstveno stanje povratnikov
- bolezen njihovih staršev
- domotožje
- želja, da bi otroci ostali Slovenci
- želja, preživeti starost v domovini
- možnost boljšega zaslužka
- začasno delo v Avstraliji

Povratnici iz Sevnice in Ljubljane sta se vrnila zaradi bolezni svojih mož. V družini iz Žirovnice se je ponesrečil najmlajši sin. Ker mu avstralska klima ni več ustrezala, so se preselili na Gorenjsko. Največ družin povratnikov se je vrnilo zaradi slabega zdravja svojih staršev in domotožja. Poleg tega so tisti, ki so imeli otroke, želeli, da bi le-ti ostali Slovenci, kar pa v Avstraliji ne bi bilo možno. Zato se je vrnila v Slovenijo družina iz Kranja:

"Vsak večer sem hčerki in sinu bral slovenske pravljice. Jezik jima je bil tuj in se ga nista hotela učiti. Med seboj sta se pogovarjala angleško. Ž ženo sva spoznala, da je še čas za vrnitev, saj sta bila otroka stara šele pet in šest let."

Zakonca, ki sta se upokojila v Avstraliji, sta hotela starost preživeti doma: "Vrnili smo se, tako smo rekli, pot stara leta gremo domov, da u slučaju bolezni nas bo tukej lažje gledav kukr pa u tujini." (40)

Turističnemu vodiču iz Trboj je sorodnik ponudil solastništvo motela ob zbiljskem jezeru; duhovniku iz Plečnikove cerkve je v Sydneyu poteklo začasno delo; upokojenec iz viške občine se je vrnil po upokojitvi domov zaradi družine, ki je ves čas živela v Ljubljani.

Otroci povratnikov so se vrnila ali odšli v Slovenijo skupaj s svojimi starši.

B) KDAJ, S ČIM, S KOM SO SE VRNILI

Tabela 10: čas povratka povratnikov

LETO POVRATKA	ŠT: INFORM.				SKUPAJ
	STARI		OTROCI		
	M	Ž	M	Ž	
1961		1		1	2
1970	1	1			2
1971		1			1
1976	2	3	2	4	11
1978	3	2		4	9
1979	1	1			2
1980	1	1	1		3
SKUPAJ:	8	10	3	9	30

Največ se jih je vrnilo v domovino leta 1976 (enajst), nato leta 1978 (devet), leta 1980 (trije), v letih 1961, 1970 in 1979 sta se vrnila po dva in leta 1971 en povratnik.

Če primerjamo podatke iz tabele 9 (čas izselitve) s podatki tabele 10, dobimo dolžino bivanja povratnikov v Avstraliji.

Tabela 11: Dolžina bivanja povratnikov v Avstraliji

DOLŽINA BIVANJA	ŠT. INFORM.	
29 let	1	<p>Najdlje, devetindvajset let, je v tujini ostal upokojenec iz Kozarij; največ jih je ostalo enajst let; duhovnik pa je ostal v Sydneyu samo štiri leta in pol.</p> <p>Dolžina emigracije povratnikov se torej giblje med štirimi in devetindvajsetimi leti, njihovih otrok pa med tremi in dvanajstimi leti.</p> <p>Iz letnice povratka (tabela 10) in letnice rojstva povratnikov (tabela 2) lahko ugotovimo tudi njihovo starost ob prihodu v domovino.</p>
26 "	2	
25 "	1	
22 "	1	
17 "	1	
15 "	3	
14 "	2	
11 "	6	
10 "	4	
4 "	1	

Tabela 12: Starost povratnikov v domovino

STAROST	ŠT. INFORM.		
	moški	ženske	
72 let		1	<p>Pri starejših povratnicah se starost pri povratku giblje med 72 in 31 leti (povprečna starost je približno 46,6 let).</p> <p>Izseljenci so se vračali v domovino pri povprečni starosti 45 let.</p> <p>Med otroci je bil ob prihodu v Slovenijo najmlajši star 3 leta, najstarejši 16 let, povprečna starost ob povratku je bila 10,4 leta.</p> <p>V domovino so se vračali skupaj z otroci, ženami in možmi. Samo informator iz Kozarij se je vračal sam.</p> <p>Ob koncu bivanja v Avstraliji niso imeli več finančnih težav in so se vsi vrnili z letalom. Prtljago, razno kuhinjsko opremo in stroje za obrtne delavnice, so transportirali z ladjo.</p>
65 "	1		
58 "	1	1	
50 "	1		
49 "	1		
44 "	1		
43 "	1		
42 "		2	
41 "		1	
39 "	1		
38 "	1	1	
37 "		1	
34 "	1	1	
31 "		1	
16 let		1	<p>C) H KOMU SO SE VRNILI</p> <p>V tabeli 3, ki prikazuje današnji kraj bivanja povratnikov, smo videli, kam so se vrnili. V tabeli 13 pa hočem prikazati h komu so se vrnili.</p>
14 "		1	
13 "		1	
12 "	1	1	
10 "	2	1	
9 "		1	
8 "		2	
3 "		1	

Tabela 13

KDO	KAM ali H KOMU	ŠT. INFORM.
Duhovnik	k slov. frančiškanom	1
Povr. iz Ajdovščine		
Povr. iz Metlike		
Povr. iz Trboj	v lastno stanov. hišo	14
Povr. iz Maribora		
Povr. iz šenčurja		
Povr. iz Bežigrada	v lastno stanovanje	6
Povr. iz Sevnice		
Povr. iz Kozarij		
Povr. iz Žirovnice	k svojim staršem	9
Povr. iz Ljubljane		

Samo dve družini sta se vrnili k svojim sorodnikom. Med njima družina iz Žirovnice, ki se je vrnila leta 1980, že gradi stanovanjsko hišo v sosednji vasi.

Ostali povratniki so si že pred odhodom v domovino sezidali svojo hišo ali pa kupili stanovanje. Krajevno gledano, vsi stanujejo blizu svojih sorodnikov.

D) VKLJUČITEV V STARO OKOLJE

Poglavje sem razdelila na starejše povratnike in drugo generacijo.

- Starejši povratniki

V začetnem obdobju ponovnega bivanja v domovini so povratnikom pomagali njihovi sorodniki. Tisti, ki še niso imeli svojega stanovanja ali hiše, so nekaj mesecev živeli pri svojih starših.

Večje probleme so imeli z zaposlitvijo. Nekaj si je (s pomočjo prijateljev ali sorodnikov) pred vrnitvijo priskrbelo delovno mesto: turistični vodič je postal solastnik motela, inženir se je takoj po povratku zaposlil kot projektant pri železniškem gospodarstvu Ljubljana, duhovnika pa je čakalo delo v Plečnikovi cerkvi. Obrtnika iz šenčurja in Maribora sta s prihranki po nekaj mesecih odprla svojo obrtno delavnico. Težje so si dobili delo ostali informatorji, ki so se zaposlili v družbenem sektorju. Zakonca iz Žirovnice imata svoj taksi (mercedes, uvožen iz Avstralije) in avtomehanično delavnico. Razen računovodkinje iz Ajdovščine in trgovke iz Sevnice, so imeli ostali prednost pri zaposlitvi zaradi znanja angleškega jezika: informatorka, bivši tekstilni tehnik se je zaposlila na ljubljanskem letališču, povratnica iz Bežigrada pa v turistični agenciji Jugoagent.

Upokojenci in gospodinje, zaradi svojega statusa niso imeli težav z iskanjem dela.

V vključitev v staro okolje sodijo tudi prijateljske zveze, ki so jih morali obnoviti. V svoji okolici so sprva predstavljali "človeka, ki je bil zelo daleč" in so bili zato za domačine še toliko bolj zanimivi. Pripovedovanje o življenju v Avstraliji je bilo v prvih tednih vsakdanja tema pogovora.

Postopoma so sprejeli način življenja uslužbenca, obrtnika, upokojenca ali gospodinje, kakršnega živijo ljudje v njihovi okolici.

Po nekaj letih življenja v Sloveniji jim pomeni bivanje v Avstraliji bolj ali manj prisoten spomin na "življenje z boljšim standardom v visoko razvitem zahodnem svetu". (41) Posledice tega lahko vidimo v njihovi materialni, socialni in duhovni kulturi.

- Druga generacija

Otroci so se po prihodu v Slovenijo srečali z drugačnimi problemi kot njihovi starši.

Zaradi pomanjkljivega znanja slovenščine so imeli v prvem letu šolanja težave s komuniciranjem in z dojemanjem šolske snovi. (42) Zato pa so se odlikovali z znanjem angleščine.

Neznanje je sprva preprečevalo navezovanje prijateljskih zvez. Posledica tega je bila, da so bili v začetnem obdobju bolj navezani na svoje starše in brate ali sestre. Ko so začeli obiskovati različne šolske krožke in se tudi v prostem času družiti s svojimi sovrstniki, je znanje slovenščine postopoma raslo. Širili so si krog prijateljev in izgubljali občutek izločenosti iz šolske in sosedske skupine.

Danes so večinoma dobro vključeni v novo sredino. Novi kraj bivanja jim daje večjo sproščenost, v igrah niso omejeni le na domače dvorišče ali vrt, kot v Avstraliji. Kljub temu pogrešajo svoje avstralske prijatelje.

Če primerjamo obe skupini informatorjev med seboj, opazimo, da so otroci po prihodu v Slovenijo doživljali na določenih področjih načina življenja (komuniciranje-jezik, prijateljske zveze, ...) podobne akulturacijske procese kot njihovi starši v začetnem

obdobju življenja v Avstraliji. Pokazalo se je, da se otroci lažje vključijo v novo okolje kot njihovi starši.

E) STIKI Z AVSTRALIJO

"Če človek živi toliko let v tujini in se med tem časom spozna z novimi ljudmi, mu je, ko odhaja domov, težko zapustiti svoje prijatelje." (43) Zato so bili pismeni kontakti s Slovenci in drugimi znanci iz Avstralije v začetnem obdobju zelo pogosti. Ob postopnem vključevanju v življenje v domovini so takšni stiki postali bolj redki. Povratniki so si dopisovali le z najboljšimi prijatelji; najbolj pogosto si dopisujejo otroci.

Dva informatorja sta bila v času po povratku tri mesece na obisku v Sydneyu.

Procesi med preseljevanjem se ponavljajo: ko so izseljenci živeli v Avstraliji, so imeli stalne stike z domovino; sedaj, ko so doma, pa ohranjajo podobne zveze z imigrantsko skupino v kateri so sami živeli.

F) VPLIV BIVANJA V AVSTRALIJI NA TUKAJŠNJE ŽIVLJENJE

se kaže na različnih področjih načina življenja:

a) komuniciranje: večina povratnikov, predvsem otroci, govorijo slovenščino z angleškim prizvokom. Besedni zaklad je po navadi sestavljen iz slovenskih in angleških besed. V vsakdanjem govoru uporabljajo angleško pritrtilnico "Yes" namesto slovenskega "Da". Otroci se med seboj, zaradi hitrejše konverzacije, pogovarjajo angleško.

b) prehrana: nekaj informatorjev je obdržalo avstralsko razvrstitev obrokov.

c) stanovanjska oprema: tako kot so v Avstraliji dopolnjevali notranjo opremo različni slovenski spominki, krasijo sedaj stanovanja povratnikov razne figurice kengurujev, razglednice Sydneya, namizni prti z avstralskim zemljevidom, okraski iz opala itd. Stanovanjske hiše povratnikov so po kvadraturi zelo velike (44) in dokaj razkošno opremljene. Skoraj pri vseh je kuhinjska oprema prinesena iz Avstralije.

d) prazniki: družine praznujejo vsako leto poleg 8. marca tudi Father's Day (tretjo soboto v septembru), ki ima za očete podoben pomen kot Dan žena za matere.

e) branje: večina si je med imigracijo nabavila literaturo o Avstraliji. Predvsem otroci, z namenom, da ne bi pozabili angleškega jezika, berejo avstralske pripovedke, pravljice, pesmi in podobno.

f) svetovno obzorje: je verjetno najbolj oprijemljiv dokaz bivanja v tujini, ki ostane v človeku samem. Z združitvijo mnenj povratnikov na svet, bi dobili približno takšno izjavo: "Slovenci smo ozko usmerjeni v duhovnem smislu, med tem, ko ti Avstralija že sama po sebi daje občutek širine in tudi način avstralskega življenja je širok. Avstralci ti pustijo, da živiš po svoje, ne vmešavajo se v tvoje življenje. Tako začneš gledati na probleme in lastne težave bolj široko, iz več zornih kotov. Nisi več zaverovan le v lastno kulturo. Takšni pogledi ti ostanejo tudi, ko se vrneš v domovino."

Našteti primeri prikazujejo pojave, ki ločujejo povratnike od ostalih prebivalcev v njihovi okolici.

Z Bredino študijo bomo nadaljevali v prihodnji številki, ko bo na vrsti zadnje poglavje ZAKLJUČEK.

 BI RADI BRALI DOBRO KNJIGO? PRED KRATKIM SMO OD SLOVENSKE IZSELJENSKE MATICE DOBILI OKROG ŠESTDESET KNJIG ZA NAŠO KNJIZNICO. PRIDITE IN SI POSODITE KNJIGE V SOBOTO ZVEČER ALI V NEDELJO POPOLDNE, KO JE KNJIZNIČA ODPRTA, IMAMO TUDI RAZNE REVIJE, ČASOPISE IN KOLEDARJE IZ DOMOVINE.

The places you can store a Pacific 14 are numerous.

And perhaps the only thing more amazing than what the Pacific 14 will fit into, is what will fit into the Pacific 14. All the clothes in this photograph, for instance.

While there's room for all these clothes on the inside, there's also room for something else.

A dryer on top.

The gentle tumble washing action gives your clothes a longer life better economics and superior wash results, while using less water, an important feature in areas where the water is precious.

With the Pacific 14, you get all the features you'd expect and more.

For instance, the wash bowl is large and made of stainless steel.

There's an automatic dispenser to ensure even distribution and economic use of detergents and conditioners.

There are 14 wash programmes to suit all washable fabrics.

But with the Pacific 14 you get something else.

Suspamat. A special shock absorbing system that greatly reduces noise and vibration.

Already there are over 3 million Pacific tumble action washers in use around the world.

Due to their years of proven reliability Pacific have extended their warranty to 2 years.

That's double that of other washing machines.

The Pacific 14, now available at selected retail outlets.

Or contact Gorenje Pacific, 8 West Street, North Sydney, N.S.W. 2060.
PH: 929 5277

Fits your lifestyle

pacific
by gorenje

FRANCE FORSTNERIČ

Franc Forstnerič je bil rojen 1933. leta v Pobrežju pri Ptuj. Po srednjem šolanju v Ptuj in Mariboru je bil učitelj v Leskovcu v Halozah, nato učitelj v Središču ob Dravi. Leta 1958 se je pridružil novinarjem in delal šestnajst let pri mariborskem Večeru, zdaj pa že deset let dela pri ljubljanskem Delu v kulturni rubriki za Štajersko in Pomurje. Diplomiral je na fakulteti za sociologijo in politične vede na univerzi v Ljubljani. Napisal je osem knjig, dve od teh za otroke. Njegove pesmi so prevedene v več tujih jezikov.

Lani novembra in decembra je prišel na turnejo po Avstraliji z delegacijo Slovenske izseljenske matice in ansamblom Ottavio Brajko. Skoraj povsod, kjer so bili gosti slovenskih društev, se je predstavil s katero od svojih pesmi, in občinstvo ga je rado sprejelo.

Letos je petnajst let odkar je pri Državni založbi Slovenije izšla njegova knjiga pesmi z naslovom Dolgo poletje. Iz te knjige povzemamo naslednje Forstneričeve pesmi:

France Forstnerič

TISTI KI SE VRNE

Tih je kakor bolno drevo.
Ravnodušno se nasmehne angelu
z divjimi lasmi. Z njim sta pasla
kravo in oblake.
Ob sončnem zatonu sta se razšla
in ponoči vsak zahrbtno rasla,
da se kmalu nista več spoznala.
Zdaj mu očita: ničesar ni mogoče
prekriti z besedami, kakor mah
potuhnjeno obrase kamen,
nerazklan do jedrc,
ki se v njih sladko čas gosti.
Prosjači z odpovedjo,
a pretepeni hrbet
se ne zbudi. Reče: vse je bilo opravljeno
že mnogo prej.
In tudi to rosenje
v tisoč izmučenih praških v travo
ne prinese sna.
Mora bedeti,
ker ni mogel zgoreti. Misli,
da je pesem pepela najbolj himnična.
Besede,
ki jih svetohlinska kri jeclja,
so cvet, v najhujši nemoči izmišljen
za lepoto.
Cvetje in semenje ognja. Suho.
Kdo ga bo zdaj vrnil
mravlji mravljinčjega. V kamen
kamnitega. Njemu
njegovega.

France Forstnerič

POHOD BESED

1 Besede zadiše v zraku, mehke in ostre,
da boli v prsih. Mogel bi hripavo zapeti,
ampak besede
ne morejo stvari vzdigniti
in jim odvzeti teže.

Samo ustnice premikaš,
ko se pokažejo besede v očeh
kakor dolg truden pohod.
Če katero trudoma prikličješ,
je najbolj mutasta med besedami:
odreveneli obraz ure ima.

K vodi greš. Voda gleda pametno
kakor pes. Ne razume.
Ostane še nekaj: da zakolneš.
Blisk, ta nož v zobeh, ta nož-beseda
razklene stisnjene čeljusti.

2 Oglasijo se z zdobljenimi usti,
v pesku zacvilijo, z lipovimi usti
šepečejo v deblu, ječijo.
Okrog stvari hodijo, ovohavajo jih,
ližejo, pečejo.
V nožu zablisnejo, v vrv se zvijejo,
v zrno se stisnejo,
v kamen zavrtajo, v kamnovo jedro.
Vsaka stvar odpre oči,
čeprav se ne premakne.

3 Noč reče: šumotanje kril
čez vodo. Cvet
kliče osamljeno s travnika.
Piščalka vabi pomlad
z vodenim jezikom.

Dež se hrešče oglasi. Trava, zelena trava
Ogenj laja. v govoreči svet
Ptič leti v nebo. zeleno trobi.
Psu iz ust žeja liže.

Črtica za stare in mlade

Bilo je sončno jutro, prvega junija, leta 2120. Otroci so bili sami doma, kajti njihova mati je bila na službenem potovanju v Afriki, njihov oče pa na neki mednarodni konferenci v Ženevi.

Edini družabnik v veliki hiši je bil robot Makarat. Pred odhodom v Švico mu je oče vložil nekaj novih programov, tako da sedaj ni le kupal in pospravljajal, ampak je tudi nadzoroval otrokove naloge, jih po potrebi klofutnil, če so bili razdivjani, in podobno. Lahko si mislite, da so bile njegove klofute zelo trde, zato so bili otroci neverjetno pridni!

A vendar, prav na to lepo sončno jutro so se začele stvari komplicirati. Robot je pripravil čuden zajtrk: namesto, da bi jajca spekel ali skuhal, jih je najprej razbil v skledi, in jih potem vrgel v mrzlo vodo, posolil in popoprjal, in jim ponudil to »juho«. Počasi je odkorakal nazaj v kuhinjo in pričel pripravljati čaj, a ko se je vrnil s skodelicami, so se Marjana, Srečko in Boris malo jezno spogledali: »Se je njihove-mu robotu zmešalo?« V čaj je namreč prilil olje in kis!

Zajtrk je ostal skoraj nedotaknjen in lačni otroci so se odpravili proti sobi »SO«, to je bila velika soba opremljena kot šolski razred, samo da so namesto učiteljice imeli televizijo in elektronske priprave.

Marjana je vključila svoj program; to jutro je študirala moderno matematiko. Prav težka stvar, za sedemletno deklico, a Marjanina glava je bila res pametna!

Osemletni Srečko je moral rešiti še težji problem: v sosednji hiši so se ljudje pretepali, nekaj oken je bilo že razbitih. Srečko mora torej s pomočjo elektronskih priprav najti sredstvo, s katerim bo na daljavo lahko vplival na možgane pobesnelih sosedov in jih torej pomiril!

Boris se je ravno vsedel pred svoj aparat, ko mu je pogled ušel skozi okno in skočil je na tla. Njegov brat in sestra sta bila tako zaposlena, da sploh nista opazila, da je Boris stekel na vrt, šele ko ju je začel klicati, sta stekla za njim.

Tam na plastični, roza pobarvani travi je ležal njihov robot. Boris ga je skušal »prebuditi«, a Makaratove oči so ostale zaprte. Otroci so se spogledali: »Ali je bolan?«, je vprašala Marjana, ki je bila prav tako navezana na robota kot na ljudi na splošno.

»Verjetno kakšen kratek stik, a kdo lahko to popravi?« je dejal Boris.

»Pojdimo pogledat v knjigo, ki nam jo je oče kupil, baje lahko veliko stvari na robota kar sami popravimo«, je predlagal Srečko.

Pustili so torej robota na umetnem vrtu in se vrnili v hišo. Velika stenska ura je kazala 11, kmalu bo čas kosila, so pomislili, kajti bili so prav lačni, po tistem neuspešnem zajtrku.

»No, pogledajmo malo po knjigi, a če je preveč komplicirano, bomo robota pustili zaenkrat na vrtu, mi pa bomo poskusili napraviti kosilo«, je rekla Marjana in brata sta se strinjala.

»Če robot nenadoma pade«, je pisalo navodilo, »in ga ni mogoče prebuditi, je treba odviti sprednji del in zamenjati rdečo in plavo ploščico, ki sta na njegovi levi strani«.

Stekli so v elektronsko spalnico robota, poiskali nove dele in se vrnili na vrt. Ojoj, robota ni bilo več! Zdaj so bili res prestrašeni; je zbežal? Ga je kdo ukradel? Je bil ali ni bil bolan?

Dolgo so iskali, a ničesar niso našli, le tam, kjer je še pred kratkim ležal Makarat, je bila na plastični travi velika temna senca, ki je niso znali razložiti.

Postalo jih je strah; kaj bodo brez robota? Kaj bosta rekla oče in mati, ko se vrneta? Kdo jih bo ponoči branil pred nevarnimi razbojniki, ki so večkrat poskušali vdreti v hišo, a jih je bil Makarat vedno zmel v prah? In konec koncev, kaj bodo jedli, ko še nikoli v življenju niso bili v kuhinji, da bi se kaj naučili. Seveda, v starih knjigah so včasih brali, da so pred mnogo mnogo leti vsi ljudje, stari ali mladi, znali pripraviti preproste stvari za pod zob, a vse to je bila za njih le zgodovina!

Boris, ki je bil vedno zelo pameten, je prvi vstopil v kuhinjo in pričel raziskovati. Vse stvari so bile v aluminijastih škatlah, ki so bile označene s številkami, katere je robot razumel, drugi pa ne. Kako najti kruh, kako najti sir in podobno? Nemo-goče!

»Boris«, ga je poklicala sestra, »se spomniš, mati nam je kupila posebne tablete, v slučaju da smo lačni, medtem ko gre Makarat nakupovat. Te tablete so kot posušena hrana, imamo jih dve škatli!«

»Oh, rešeni smo, vsaj kar se lakote tiče, kako bo drugače, pa ne vem!« je tiho dejal Srečko. »Pojdimo še enkrat pogledat po vrtu, morda se je robot vrnil; ne, najprej pogledajmo v knjigo, če piše o tem, da najprej leži kot mrtev, potem pa lahko vstane in izgine!«

Vsedli so se torej k velikemu aparatu, postavili knjigo pod aparat in resen ženski glas se je zaslísal, in jim pričel brati navodila iz knjige. Poslušali so, grbančili čelo (včasih niso razumeli kakšne tehnične besede), a nenadoma so zakričali: »Ne, ne, saj to ni mogoče!« Kajti glas v elektronskem aparatu jim je pravkar prebral tole: »Nikoli, ponavljamo, nikoli, ne smemo pustiti omedlelega robota na vročem soncu, kajti vročina in zrak vplivata na njegove pokvarjene dele in povzročita, da se robot popolnoma stali. Na tleh ostane le temna senca, oziroma temna sled, ki nikoli ne izgine.«

Otroci so bili zelo pretreseni ob tej novici, a ni jim bilo dovoljeno, da se jočejo, samo dojenčki so se lahko jokali. V takih trenutkih so si otroci vedno želeli, da bi se zgodovina ponovila, da ne bi bilo več vse umetno, ampak da bi bilo vse bolj človeško. Tiste pravljičice o mamicah in babicah, ki so znale kuhati čudovite dišeče stvari, tiste zgodbe o očetih, ki so prišli vsak večer domov in se pogovarjali ali igrali z otroci,

pa o šolah, kjer so se otroci skupaj z ostalimi učili, se igrali, in peli, vse to je moralo biti res lepo... Zdaj pa, v letu 2120, ko so ostali sami, brez staršev in brez robota, z dvema škatlama tablet, kot edino hrano, so se otroci uprli.

Odkorakali so v njihovo elektronsko učilnico, se preko aparatov združili z okoli 150 otroki iz drugih krajev in jim povedali, kaj se dogaja pri njih doma. Dolgo v noč so elektronski stroji pošiljali razna vprašanja in odgovore, a končno so se vsi sporazumeli o eni stvari: trenutno stanje je treba razglasiti kot »javno nevarnost« in vse dežele morajo takoj objaviti oglas za očeta in mamo naših treh otrok, da se takoj vrneta domov in jim kupita novega robota, če že ne moreta sama skrbeti zanje!

Kar je bilo sklenjeno, je bilo izvršeno, že drugi dan se je mati pripeljala s satelitom, oče pa z modernim letalom, ki je pristalo prav pred hišo! Precej sta bila razburjena, si lahko mislite, ker so ju otroci tako nadlegovali, a vendar sta takoj kupila novega robota in se spet pripravila za odhod.

Ko je mati vstopila v njihovo sobo, se je zgrozila; vsi trije so ležali na tleh in se jokali, pred njimi pa so ležale pravljičice s slikami, napisane tam nekje leta 1950! V materinem srcu je bilo še malo skrite toplote, zato se ni razjezila. Vsedla se je in jih pričela tolažiti.

»Veste, dragi moji, takrat pred leti, ko so bile te knjige napisane, so vsi otroci sanjarili o robotih, elektronskih igračah in učiteljih in tako naprej. Vsi otroci so bili siti domače hrane, in naveličali so se, ker so jih mame kar naprej božale in ljubkova-le. In tako se je svet spremenil, na boljše, vsekakor, in vi imate ta lepši svet!«

Otroci so počasi vstali, si obrisali solze, se opravičili in odšli na umetni vrt. Niso razumeli, zakaj so nekoč otroci želeli to, kar oni imajo, ko pa so si oni sami želeli le to, kar so drugi otroci imeli pred 100 leti!

»Morda pa bomo nekoč razumeli«, je bilo vse, kar je Marjana rekla, in napotili so se nazaj v hišo, da se poslovijo od staršev.

Daniela Hliš Thirion

AFORIZMI

Zdrava družba prenese tu-di bolno kritiko. Ž. Petan

*

Vsako zlo se zaradi prepira okrog njega le še poslabša.

O. F. Babler

*

Ne zaupaj pisateljem, ki komentirajo samo sebe.

O. F. Babler

*

Stanko Aster-Stater

SLOVENSKA SPOMLAD

Cvetlice prekrasne rasto vsepovsod,
po polju, po livadah, po rebrih in górah:
Slovenska je cela odeta v preprógah,
da človek v resnici več noče od tod...

Ta Zemljica naša živ raj je spomladi
kjer planšar spočije se trudnih poti,
kjer duh spet zapoje in srce z'drhti,
kjer cvetke vseh barvic brste kot v ogradi...

Lepo se je vsesti tu v gabrovi sencu
ob čistem potoku in 'zvirku v brzini,
ob ptičjem čebljanju na vejah v bližini,
ter nežnih ciklamah ljubkejših kot venci.

Dolin'ce spokojne, ... pa polne življenja,
in jelke visoke k svetlobi kipeče,
topoli in jelše, ter breze cveteče:
tu smisel narave in raj se pričinja...!

Potok ves kristalni niz skal skakljajoči,
igranje se s kamenčki v čisti globini,
-že sam sebe vidiš v zrcalni gladini -
napoj barvopisani jati pojoči.

Vijolice k bukvi tišče se boječe,
kot v strahu da kdo jim lepote ne skruni,
čer perca sklone, če jim stebelce suni:
če v miru jim vir je vse radostne sreče...!

Najlepše Slovenke so šmarnice mile,
vse nežne, prikupne in slast so oces:
za prstke drže se, ... kot šle bi na ples,
ter snežne... kot čisto ljubezni bi pile...!

Otroci tam daleč, ... oh, daleč čez morja,
ne vejo za gabre in bukve zelene,
ne vejo za 'zvirke iz skale ledene,
za mir, ki nude nam slovenska pogorja.

Ne vejo za živozelene dolin'ce
kjer radostna sreča in mir je doma,
kjer ptički žgoleči vsak svojo čeblja,
ter v pesmi budijo se speče planince.

Otroci ne vejo kak' v vesni slovenski
je tisoč premilih, prekrasnih koticov,
kjer srce veli brez nagovora stričkov:
tu hočem ziveti, tu raj rožnovenski...!

Težko bo pustiti pobočje Triglava,
Savico, Bohinj in preblazeni Bled,
ter vse kar mi nudi s Snežnika pogled...:
moj ljubljeni domek, vsa čast ti in slava...!

(Posvečeno moji družini z obiska v domovini, maja 1979)

Jože Žohar

TUDI TI, BRUT

Z naglimi koraki se oddaljuješ
med preslicami in divjimi maki.
Stokajoče trave sprejemajo
krvave odtise tvojih stopinj,
nezlomljene, šepetajo, upognjene,
da si bil krut z menoj,
moj Brut, ne moj brat.

Ko bo zgodnje sonce stalilo
stekleno roso nad krvjo strjeno,
se bo premaknilo v zibkah preslic,
bodo maki rdeče glavice odprli,
bo zanihalo morje zeleno in
ti presehalo tla pod nogami,
da se boš mile volje pogreznil
v globino, v neskončno vesolje,
med dobre bogove,
ki ustvarjajo svetove za vse
rodove, tudi prejšnje in bodoče,
vmes pa Brute kaznujejo, ne brate.
- V rdeči mlaki pod še bolj
rdečimi maki bom kameno ležal
in ti še mrtev mahal v pozdrav:
V nenehnem begu pred begom nenehnim
si torej tudi ti, moj Brut, zbežal.

Zakaj tako hitro bežijo ti dnevi,
zakaj tako kratke so zvezdne noči?
Kako naj nasitim še željne oči,
če naglo se sukajo sončni obsevi?

Še Celje, Ptuj, Maribor videl bi rad,
Koroške in Štajerske bajne gozdove:
vse cvetke presadil bi v srčne vrtove,
naš svet birad zložil brez mej in pregrad...!

In Soča..., Nadiža..., ve reki slovenski,
Gregorčiča želje še niste spolnili,
še nista vzkipele in rod nas sprostiti:
spomladi zbrstita k Primorski, Dolenjski...!

Težko je pustiti kraljestvo Triglava,
a moram spet v Sidnej k otrokom nazaj.
Tu v srcu poneseš ves rojstni moj kraj...:
slovenska spomlad je ljubezni proslava...!

Danica Petrič - Storžek

O D H A J A M O !

(maturantom)

Solza me zaskeli -
danes je zadnji dan pred slovesom,
ko bomo po tolikih letih odšli.

Gledamo se,
si stiskamo roke,
a solze v očeh nas skelijo.

Po tolikih letih otroške lepote
samo še oči govorijo.

Kako neki je tako naglo prišlo slovo?
Zakaj neki mora biti tako?
Odgovor je vedno enak:
tako je in tako bo!

Solza me zaskeli v očeh,
ko jemljem slovo.
Danes poslednjič vidim vse to;
razrede, hodnike in moje vrstnike,
ki bodo prav kakor jaz -
vzeli slovo.

Danica Petrič - Storžek

MLADOST

Poslušam ptičji glas,
dviga se čisto do sonca,
pesem vedra in čista;
mladost!

Mladost je ta ptica,
mladost je ta lokvanj
in pomlad najlepših barv;
mladost
je cvet in netopir -
mladost je tvoja in moja.

Izseljeni Škrjanček

DOMOVINA

Deseti brat se na Planino vračam -
Oh, kod sem vse že bil iskatsi sreče!
Na grbi dolgo zgodovino vlačim,
domači kraj rad videl bi goreče.

Kdo majav moj korak opazil bo
ko tujee stopim na domača tla?
Zaman spomin po znancih gledal bo.
Kdo sumil bo, da sin je spet doma?

Do tal tedaj na mah se bom priklonil,
prisluhnil zemlji, čul, če še živi;
na sanje zgodnje srce bom naslonil,
pozval domačo vas, sorodno kri.

Če dece truma me tedaj zapazi,
v posmeh pokaže čudnega berača,
spoznanje dala mi bo vas domača,
da je berač kdor tujo zemljo gazi.

Spoznal bom ljube domovine cvet,
obudil upe novih, srečnih dni.
Pozdravil bom z vasi slovenski svet,
v občutku blaženem zaprl oči.

Tedaj le sprejme naj me domovina,
čeprav bom praznih rok - tak sem odšel.
Med brati naj objame oče sina,
da spet med njimi s srca bom zapel.

Jože Žohar

DEČEK SANJARI POD LIPO

O, lipa zelena, kako mi cvetiš,
k sebi me vabiš, čudne misli budiš.

O, deklieca mlada, kam le bežis,
zakaj tu pod lipo ne postojiš?

Ko bova poročena midva,
nikoli bežala ne bova sama.

Tukaj bova ob nedeljah sedela,
pravil ti bom kak lep spomin,

in ti mi boš staro pesem zapela.
Po trati se valjal bo najin sin.

PISMO SLOVENSKE**IZSELJENSKE****MATICE**

Dragi rojaki,

ob zaključku delegacije Slovenske izseljenske matice v Avstraliji in naše skupno organizirane turneje kulturno zabavne skupine, s katero smo v decembru gostovali pri vas, rojakih v Avstraliji, se vam želimo še enkrat zahvaliti za vaše sodelovanje.

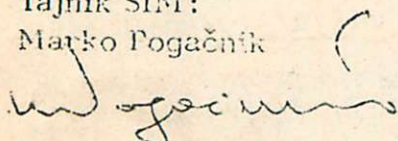
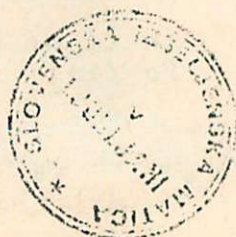
Naša skupina, na čelu s predstavniki Slovenske izseljenske matice, je bila ves čas bivanja med vami deležna izredne pozornosti. Vsepovsod smo doživljali dokaze vašega iskrenega gostoljubja, za kar se vam ponovno zahvaljujemo. Vse to, kakor tudi uspešni nastopi na vsej naši poti po Avstraliji, pred našimi rojaki v polnih dvoranah, ki so bile večkrat premajhne, da bi sprejele vse, je ponovno potrdilo o navezanosti naših rojakov v Avstraliji na staro domovino in dokaz želje po še tesnejših stikih z matično domovino SR Slovenijo oziroma SFR Jugoslavijo.

V času bivanja v Avstraliji je imela delegacija Matice tudi uspešne razgovore z uradnimi predstavniki avstralskih oblasti o etničnih vprašanjih, o šolstvu in kulturi, kjer je še vrsta neizkoriščenih možnosti tudi za uveljavljanje slovenske besede in kulture. Z naše strani smo se skušali v čim večji meri oddolžiti za vse to in upamo, da smo v tem vsaj delno uspeli. Vsekakor pa nas vse skupaj naša srečanja, nova spoznanja in razgovori, ki smo jih imeli, obvezujejo k še tesnejšemu sodelovanju in povezovanju s ciljem, da tudi v bodoče ohranjate negovanje stikov z matično domovino, kulturo in jezik ter da to bogatstvo prenašate predvsem tudi na mlade rodove.

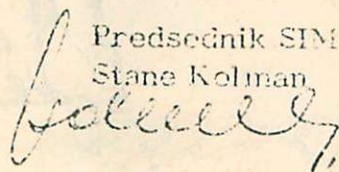
O naših vtisih s poti, o vašem življenju in delu je bilo v tem času, odkar smo se vrnili, že veliko napisanega in izrečenega v časopisih, radiu, pot bomo opisali tudi v naši reviji Rodna gruda, pripravljena pa bo v kratkem tudi televizijska oddaja.

Vsem članom društva želimo veliko uspeha pri nadaljnjem delu in pri uresničevanju zastavljenih ciljev.

Tajnik SIM:
Marko Pogačnik

Predsednik SIM:
Stane Kolman

Delo, 22. januarja

Avstralske Slovence povezujejo avto, telefon, radio, televizija in pisma

Delo je zadnje čase objavilo vrsto prispevkov o naših rojakih v Avstraliji. Moram reči, da članki dokaj dobro opisujejo razmere, v katerih živijo in delajo Slovenci na tej daljni celini. Prepričan sem, da so jih bralci z zanimanjem prebrali, saj v mnogočem odkrivajo tudi tisto plat življenja naših ljudi po svetu, ki jo doma običajno ne poznamo. Zdi se mi, da še vse premalo pišemo o naših izseljencih pa tudi delavcih na začasnem delu v tujini. Omenjamo jih ob 29. novembru, ko praznujejo naš največji praznik, pa mogoče, ko je komu od njih uspelo kaj velikega ali se je po več desetletjih vrnil v domači kraj. Po drugi strani se kaj hitro razpišemo o posameznih izgrelih politične emigracije, ki predstavlja res majhen del Jugoslovancev ali njihovih potomcev po svetu. Omenjeni članki so bili torej prijetna poživitev in prilika, da se naša javnost seznanja z vsakdanjim življenjem naših ljudi na drugem koncu sveta.

Kar zadeva rojake v Avstraliji, in prepričan sem, da velja enako tudi za druge države, bi rad omenil še eno. Razvidna je tudi iz člankov, napisanih ob nedavnem gostovanju delegacije Slovenske izseljenske matice. Na njo opozarjajo naši rojaki že vrsto let in čeprav smo z njo doma seznanjeni, se problem rešuje zelo počasi ali pa sploh ne.

Za kaj gre? Čeprav naši rojaki živijo v tujini že vrsto let, je med njimi mnogo takih, ki jih še vedno zanimajo dogajanja doma. Do teh novic pa v okolju, za katero so zanimivi le dogodki v neposredni sosesčini ali kvečjemu anglosaksonskem svetu, ni tako lahko priti.

Informacije o Jugoslaviji, če se že pojavijo v tankjšnjem tisku, so večkrat dokaj tendenciozne, včasih celo zlonamerne. Razumljiva je zatorej želja naših ljudi, da se skušajo o dogajanjih doma informirati prek naših virov. Pri tem jim skušajo po svojih močeh pomagati tudi izseljenske radijske ure in glasila.

Ravno v zvezi s pošiljanjem informativnega gradiva iz domovine urednikom omenjenih ur oziroma glasil pa moramo ugotoviti, da Slovenija za razliko od drugih republik ravna dokaj mačehovsko. Ne trdim, da tu ni bilo prav nič storjenega. Lani, recimo, je RTV Ljubljana po letih molka začela pošiljati uredništvom slovenskih radijskih oddaj v Avstraliji t. i. zvočna pisma, tu je še Rodna gruda, pa mogoče še kak bilten. Vse to rojakom seveda izredno koristi, vendar pisma, glasilo matice prihajajo enkrat na mesec. To v današnjem času, ko z Jugoslavijo obstaja avtomatska telefonska zveza, seveda ne zadostuje. Nihče ne pričakuje, da bo vsak dan po telefonu dobival zadnje vesti iz Prekmurja ali Goriških brd, vendar nekajkrat na mesec, mogoče celo enkrat ali dvakrat na teden z letalsko pošto kakšen dnevnik ali tednik, to pa. Uredniki, ki pripravljajo oddaje v drugih jugoslovanskih jezikih, teh težav nimajo. Iz njihovih republik jim pošiljajo več kot dovolj gradiva (časopisov, revij, plošč, kaset itd.). Resda je Slovencev v Avstraliji vsega nekaj deset tisoč – pol manj kot Srbov, tri četrtine manj kot Hrvatov ali Makedoncev, vendar naj bi vsem odmerjali približno enako informativnega gradiva. Rojak v Brisbaneu, ki že nekaj let pravzaprav sam pripravlja in financira, čeprav se ne valja v dolarjih, slovenske oddaje, tako nikakor ne more razumeti, da mu je mariborska SZDL ukinila (prenehala plačevati naročnin) edino vez z domačimi kraji – mariborski večer. Njegove oddaje poslušajo zgolj nekaj stov poslušalcev, pa vendar... Naša agencija Tanjug nekajkrat na teden po telexu pošlje uredništvom izseljenskih časopisov in radijskih ur kar zajeten

kupček vesti iz domovine. To je seveda hvaljevredno, posebej ker novice prispejo takoj. Vendar slovenski bralci in poslušalci v Sydneyu in Melbourneu nikakor ne morejo razumeti, da doma ni človeka, ki bi odgovorne v Tanjugovi centrali prepričal, naj pošljejo nekaj več vesti (izbor pripravijo v uredništvu Tanjug za Slovenijo). V zadnjem času tudi kakšno o dogodkih v Sloveniji in v slovenščini. Na radijskih postajah v naši republici leži vrsta trakov, na katerih je posneto veliko gradiva, ki bi bilo še kako zanimivo za naše ljudi v tujini, pa nikakor ne najde poti do njih. Že želja, da bi urednike slovenskih oddaj po svetu sproti seznanjali z novimi slovenskimi skladbami oziroma ploščami, se zdi neuresničljiva. Marsikdaj bi naši rojaki (položaj posameznih radijskih postaj je dokaj različen, od delne državne dotacije do čistega samofinanciranja npr.) z veseljem primaknili kak dolar ali gradivo tudi plačali, če bi se le našel kdo, ki bi doma storil vse potrebno, da bi zeleno prišlo do naslovnika čez morje.

S temi vrsticami sem se dotaknil posameznih (ne vseh), vprašanj v zvezi z obveščanjem naših ljudi v Avstraliji oziroma po svetu in z njimi hočem opozoriti na tole: zavedati bi se morali, da se naša skrb za rojake po svetu nikakor ne sme osredotočiti zgolj na organizacijo letnih piknikov ali gostovanj narodnozabavnih ansamblov, temveč tudi na stalno in hitro sprotno obveščanje o dogodkih doma in o nastopu naše države po svetu. Slednje še posebej, saj je zanimanje za tovrstne informacije med našimi rojaki po svetu veliko. Izgovori, češ da zaradi stabilizacije kaj več ni mogoče, so nesprejemljivi. Učinkovito obveščanje seveda tudi stane. Toda z boljšo izrabo za to namenjenih sredstev in po potrebi tudi z njihovo prerazporeditvijo ter predvsem z boljšo organiziranostjo ter večjo voljo tako v Sloveniji kot Jugoslaviji bi se dali doseči boljši rezultati.

Božo Cerar,
Ljubljana

Spoštovani g. Žohar,

pišemo vam kot uredniku Avstralskega Slovenca s prošnjo, da bi nam redno pošiljali to publikacijo (nimamo še nobene številke), ki je za nas kot slovensko narodno knjižnico zelo pomembna in smo jo dolžni hraniti. Avstralskega Slovenca smo skušali dobiti že iz National Library v Canberri, pa nam ga niso mogli posredovati, tako da zdaj ostajate naš edini up vi. Prosim, obvestite nas, če bi nam to glasilo lahko pošiljali. V zameno smo vam pripravljene posredovati kakšno sodobno slovensko publikacijo.

Upamo, da se nam boste kmalu oglasili in vas lepo pozdravljamo.

Prosim, pošljite tudi vse številke, ki so izšle doslej.

Narodna in univerzitetna knjižnica,
Ljubljana.

23. 1. 1983

Slavko Lokar
Odd. za dopolnjevanje
knjižničnega gradiva

Zgoraj na obeh slikah: Machu Pichu, Peru. Na tem grebenu, visoko v Andih, so nekdanj živeli Inki. Dva tisoč čevljev iznad doline in reke Urubamba so postavili svoje mesto s hišami, trgi, palačami, templji, vojašnicami. Čeprav so bili Inki visoko civilizirani in talentirani gradbeniki in vladarji, niso imeli pisnega jezika s katerim bi lahko beležili dogajanja. To še dandanašnji otežkoča znanstvenikom, da bi se lahko temeljiteje poglobili v inkovsko in predinkovsko zgodovino Peruja. Da je inkovski narod izginil z obličja sveta, so v veliki meri krivi španski zavojevalci, ki so hoteli osvojiti in pokristjaniti vse kar se je dalo - in pri tem v imenu Boga in svojega kralja ubijali in ropali ter uničevali ljudstva in kulture, ki so obstajala že davno pred Kristusom. Machu Pichu v samotnih andskih vrhovih je danes samo še ohranjena razvalina - in bridek spomin in opomin na to, kaj lahko narod, ki se je smatral za razsvetljenega, stori v svoji osvajalski slepoti in lakomnosti drugemu narodu. Ni čudo: Španci so pred štiristo leti v Meksiku in Peruju naropali okrog petindvajset tisoč funtov zlata, stopetintrideset tisoč funtov srebra in veliko dragocenega kamenja in drugega bogastva. (Dodal J. Ž.)

Ob prvi priliki sem poletel preko Ekvadorja v Panamo, da bi se rešil banditov. Toda groza. Ko sem šel v Panama City na postajo, da bi se z vlakom popeljal na ogled Gatun zatvornic na panamskem prekopu, me je ustavilo šest gangsterjev. Še zdaj me ob pomisli strese... Policaji v polni bojni opremi, z brzostrelkami in nasajenimi bajoneti, so mi pomagali...

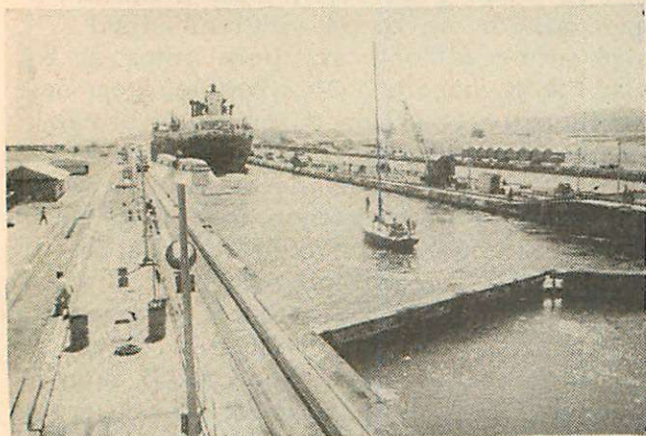
Skočil sem na hitro v Costa Rico, Nikaraguo in se ustavil za nekaj dni v Gvatemali. Tod živijo potomci nekdanje Maja civilizacije. Njihov vpliv je bil močan tudi v Jukatanu, Mehika. Ogledal sem si več razvalin. Na dobro ohranjeni piramidi v Čičenici (Chichen Itza) sem splezal na sam vrh. Tudi njihova zvezdarne me je mikala.

Iz Meride, blizu Kube, sem nadaljeval pot spet z avtobusom vse do Mexico City. To je strašno veliko mesto, baje po številu prebivalstva že največje na svetu. Mehikanci, mešanci Aztekov in Špancev, so veseli in ponosni ljudje. So pa tudi razburljivi in imajo precej križasto zgodovino. Mene so spet mikale piramide Sonca in Lune in pa izredno lepo urejen muzej antropologije. Tudi na nomadski poti Senora de Guadalupe sem bil.

Spomin na Cuzco, Peru, nekdanjo inkovsko prestolnico, kjer sem na tržnici prijazni domačinki pomagal izbirati sadje.

V ALASKO

Panamski prekop

Puerto Vallarta, Mehika

Na smuku v Denverju, Kolorado.

Spet pot pod noge in v dobrem dnevu sem prekoračil v Laredo, Teksas. Nekoliko sem se oddahnil! Pot v San Antonio je bila lažja in skok z letalom v Denver, Colorado, še lažji.

V Denverju sem si sredi februarja napravil bazo in od tam "skakal" vsakih par dni v različne dele in daljave severno-ameriškega kontinenta: najprvo v ledeno Alasko, spet v sončno Florido, v zasneženo vzhodno Kanado in spet v južno Mehiko... v Boston, v San Diego itd.

Vem, čas mi je odmerjen. Ne morem in ne bom vsega opisoval. Omejil se bom le še na par poti in pripetljajev. Najprvo Alasko.

Poletel sem v Seattle, iskal sem sneg. Ni ga bilo. Šel sem v Anchorage, v južnem delu Alaske. Tod je bilo belo, ampak od mraza se nisem tresel. Bolj na sever, sem se odločil. V Fairbanksu, v sredini Alaske je bilo metre snega in kakšnih dvajset stopinj pod ničlo. To me ni nič preveč motilo, čeprav nisem imel kožuha. Bil sem v istih hlačah in čevljih kot mesec dni popreje v soparni, brazilski džungli. K sreči sem prinesel s seboj površnik iz Sydneya. - Ves navdušen sem skakal okrog, zaverovan v to čisto, debelo, belo odejo. Mesto se zdi kot pogreznjeno. Spomnil sem se mladosti pozimi na Rakovniku... Škripalo je pod stopali, pa kaj bi to. Drugi dan sem obiskal univerzo. Ko sem se opoldne poslovil od kolegov, so si ti nadeli smuči...

Ko sem že tako daleč, sem si dejal, kaj če bi jo mahnil na arktični ocean, samo še kakšnih štiristo milj severno od tečajnega kroga! Imel sem srečo: kljub snežnemu neurju me je letalo varno prineslo v Barrow, veliko naselje Eskimov ob samem arktičnem morju. Oh, kakšen strupen mraz, kakšnih 50 stopinj pod ničlo. Kar nisem hotel iz kabine. Toda zasnežene lesene in iglu kolibe so me vleklo. Le tu in tam je bil kakšen Eskimo; oblečen v kožo je izgledal pol medved, pol mož. Oh, imenitno: o takšni arktični idili sem sanjal leta. Čudovito! Spet ves zaverovan sem sem se podal na obalo severnega morja. Tod je zmrznilo več raziskovalcev. Grmade zelene leda in snega - breg in morje je bilo zlito, je bilo eno.

Bilo je zgodaj popoldne. Na zapadnem delu obzorja je bil obroč, velik in zlat. Zdelo se je, kot da je počil. Medle rumene in rdečkaste barve so se bogato razsule - ledena pokrajina je živo zablestela v ognjenem zatonu.

Fairbanks, Alaska

*Juneau, južna Alaska,
raj za smučarje*

Motorizirane sani. Voznik je malo pobrskal po spodnjem delu, moj fotoaparata pa je to ovekovečil.

Kakšna nepopisna lepota! Je to mar privid? Nebesni svod je blede gorel... Bil sem zamaknjen: severnega medveda ne bi ne videl ne slišal.

Ko je sonce zašlo je strupeni veter še bolj potegnil. In kje je naselje? Oh, predaleč sem šel! Veter je tulil prav iz tečaja in mi bil v obraz, kot bi me nekdo obmetaval z opeko. Groza, v katero smer naj se podam? Več nisem čutil ne rok ne nog. Površnik je bil zmrznjen in trd in me je rezal v bedra kot nož ob vsakem koraku. Občutki so me zapuščali in opotekal sem se kot pijan, kot smrtno ranjen. Vsaka sekunda je bila minuta, vsaka minuta ura... Kako nespameten, sem si dejal. Bom tukaj končal in me bodo našli mogoče koncem pomladi? Bog se me usmili! Moram, moram nazaj med Eskime. Nekaj nadnaravnega mi je dajalo moč in me vzpodbujalo: korak, še en korak.

Ko sem izmučen zalopotnil ob vrata bližnje kolibe, so me Eskimi osuplo in z grozo pogledali. Menda sem bil ves zmrznjen in plav. Vzelo je precej časa predno sem lahko odprl usta...

Ne, navdušenje me ni zapustilo. Pozneje ponoči sem šel z domačimi na sani, seveda, bolj primerno oblečen. Nebesa so bila prelestna, zvezde prav blizu in polarni sij se je vil nad menoj kot velikanska bela zavesa.

Naj še na kratko povem, kako sem obiskal profesorja Rudolfa Čuježa v Novi Škotski, Kanada. V mestece Antigonish je pozimi zelo težko priti pozimi: ni prometnih sredstev. K sreči tisto jutro ni bilo toliko megle, pa sem lahko poletel iz Montreala v Sydney, Nova Škotska. To zamrznjeno mesto na sami atlantski strani Kanade se, seveda, ne more primerjati z našim. Ampak, šel sem v redakcijo njihovega časopisa, jim izročil pozdrave iz avstralskega Sydneya in se pač delal imenitnega. Ha, šel sem tudi v njihov North Sydney, bolj skromen in zasnežen.

Z najemom avtomobila sem imel precej sitnosti. Namreč, vozniško dovoljenje so mi z drugimi stvarmi ukradli v Rio de Janeiru. Pomežiknil sem dekletu in ji obljubil darilo iz Avstralije; to je pomagalo.

Vozil sem ponoči v par sto kilometrov oddaljeni Antigonish. Cesta je bila ledena in včasih so jo presekali zameti. Snežilo je in gosta megla mi je nagajala. Bil sem utrujen in da ne bi zadremal za volanom, sem kljub mrazu odprl okno in si kar mogoče glasno prepeval. Ha, moj "repertoar" sem moral večkrat ponoviti. Pa še vozil sem, kar se nas tiče, po napačni strani ceste. Ne kajkrat sem se skoraj zmotil, ko so nasproti prihajali veliki tovornjaki z žarometi. Še zdaj se stresem ob pomisli... Ampak pripeljal sem se in bil lepo sprejet.

Posnetek z ledenih površin arktičnega morja

Eskimi in pasja vprega na sani

Eskimska dvojčka iz arktičnih krajev Alaske.

Vprašanje: Kako strašni, pa tudi čudoviti doživljaji! Prav zamaknjeni smo te poslušali, Tomaž. -Kaj pa naši rojaki? Kje so in kako so se uveljavili?

Tomaž: Naši ljudje so pač vsepovsod. Večje naselbine Slovencev v severni Ameriki so v Clevelandu, Chicagu, New Yorku, San Franciscu, Torontu, Montrealu, itd. Veliko rojakov ima državne službe in mnogo, več kot dvesto, jih je po univerzah. Te sem tudi sam srečal, kot na primer: ekonomista T. Hočevarja na New Orleans univerzi, geografa Velikonja na Washington univerzi, ekonomista C. Žebota na Georgetown univerzi, sociologa R. Čuješa na St. Xavier univerzi, itd. V Los Angelesu sem se sestal z ing. Radomirjem Menartom, bratom našega Vladota. Rado je osebni prijatelj predsednika Reagana.

V južni Amerikije nekaj Slovencev v Caracasu, več v Rio de Janeiru in še več v Buenos Airesu, kjer imajo v enem predmestju kar Slovensko vas. In kot sem že omenil, čedalje več se jih preseljuje v Bariloče, v južnem, alpskem delu Argentine. Tudi tod so naši pridni in so se dobro uveljavili; mnogo je obrtnikov, podjetnikov, inženirjev, pa tudi profesorji so po raznih univerzah in podobnih ustanovah. Nekaj jih je tudi politikov.

Rojaki so me povsod lepo sprejeli in se zanimali za naše življenje pod Južnim križem. Eni so obljubili, da nas obišejo. Opažil sem, da govorijo nenavadno lepo slovenščino; tako tudi mladina tam rojena.

Še to: naročili so, da naj vsem predam lepe pozdrave.

Napovedovalec: Lepa hvala za pozdrave in tebi, Tomaž, za izredno zanimivo pripovedovanje.

Med stirimi dekleti v Peruju. Katero bi vzela?

Največji izvoznik v **HRASTNIKU** – tamkajšnja Steklarna – je v prvih šestih mesecih letošnjega leta izvozil za skorajda 5 milijonov dolarjev izdelkov. V glavnem izvažajo razsvetljavno steklo, kozarce in stekleno embalažo. Na trgih s trdno valuto so v prvem polletju letos iztržili za svoje izdelke nekaj več kot 4 milijone dolarjev. Izvažajo zlasti v ZDA, Kanado, Zvezno republiko Nemčijo, Belgijo, Anglijo in države Bližnjega vzhoda.

Pomlajevanje ribiškega ladjevja v **IZOLI** je tesno povezano z načrtom razširitve in posodobitve Delamarisovih predelovalnih zmogljivosti. Pripravljajo že dokumentacijo, zbirajo pa tudi že ponudbe izvajalcev del za predvideno posodobitev zmogljivosti za predelavo plave ribe. Posodobitev naj bi bila zaključena v dveh letih.

Na **JEZERSKEM** bi radi obnovili nekoč uspešno ovčerejo. Eden izmed načinov za doseg tega cilja je bil tudi ovčarski bal, ki so ga konec poletja priredili že enaindvajsetič. Z njim so privabili turiste, obenem pa sklenili, da bi se naj odslej na neizkoriščenih planinskih pašnikih paslo spet 60 tisoč ovac, od tega polovica plemenskih.

V **KALOBJU** blizu Šentjurja so dobili ob krajevnem prazniku tudi trgovino z mešanim blagom. Odprla jo je Ana Škafar, prej prodajalka v veleblagovnici v Šentjurju. To je prva zasebna trgovina v šentjurski občini, ki bo oskrbovala nekaj več kot 50 družin v okolici. Sicer pa so v šentjurski občini podprli pobudo za odpiranje zasebnih trgovin, predvsem v manjših krajih, ki niso zanimivi za velika trgovska podjetja.

Planika iz **KRANJA** sodeluje s firmo Adidas iz ZR Nemčije že petnajst let. Pri proizvodnji športne obutve delajo s Planiko še Sloga iz Koprivnice, Kraš iz Karlovca, Jugoplastika iz Splita, Jelen iz Čakovca in Industrija obutve iz Novega mesta. Pri proizvodnji športnih oblačil sodelujejo Pletenina, PIK, Mura, Svilanit, Univerzale, Beti ter Zelengora iz Umke in MTC iz Čakovca.

**NAROČITE RODNO GRUDO!
RODNA GRUDA JE POSEBNA
REVIJA ZA ROJAKE V SVETU.**

Po treh letih gradnje sta Veliki in Mali **LIPOGLAV** dobila vodovod. Doslej sta namreč ti dve vasi imeli le kapnico. Vodovod pa sta dobili ob istem času še sosednji vasi Pance in Repče. Pri gradnji vodovodnega omrežja, ki je dolgo 7850 metrov, so sodelovali tudi krajsani in mladinske delovne brigade iz Most in Grosupljega.

Na posestvu **MLAKA** Kmetijskega gospodarstva Kočevje, gradijo nov hlev in načrtujejo, da bodo že novembra vohlevili prvo živino. Tako bo Ljubljana pridobila milijon litrov mleka, kar bo precej izboljšalo preskrbo. V novem hlevu bodo redili 320 krav črno bele pasme, že letos pa bodo na Mlaki pridobili 8,3 milijona litrov mleka.

Podjetje Stavbar v **MARIBORU** je začelo graditi proizvodno dvorano za tovarno kompresorjev v Tesliću. Okoli 50 delavcev Stavbarja bo zgradilo tudi dodatne prostore in energetske objekte.

V Metalni v **MARIBORU** pripravljajo tri nove izdelke, ki jih bodo začeli prodajati naslednje leto. Gre za sadjarski kosilec, traktorski pršilnik s 450.000 kubičnih metrov zraka na uro in štirivrstno pnevmatsko sejalnico za sejanje vseh vrst kultur, predvsem kornuže. Sejalnico so izdelali v sodelovanju s strokovnjaki francoskega podjetja Moreu. Njena prednost je v tem, da je zanesljiva, kar bistveno vpliva na pridelek. Druga dva izdelka pa sta plod lastnega znanja.

V tovarni barv in lakov Color v **MEDVODAH** se pripravljajo na postavitev nove 20 tonske reaktorske posode, sedme po vrsti, ki jo bodo uporabljali za sintezo poliestrskih smol. Skupno s to reaktorsko posodo bodo morali zgraditi ogrevane skladiščne cisterne, v katerih bodo lahko zagotovili primerne pogoje za shranjevanje kemikalij.

V **PTUJSKIH TOPLICAH** je pričela s poskusnim delom nova fizioterapija. Ob različnih aparaturah in fizioterapevtskih pripomočkih bodo imeli pacienti na voljo tudi manjšo telovadnico. Zmogljivost nove fizioterapije je 100 do 150 pacientov dnevno. Razvoju zdraviliškega turizma v Ptujskih toplinah pa manjkajo ustrezne nočitvene zmogljivosti.

Na Tradicionalnem folklornem festivalu – 12. po vrsti – v **BELTINCIAH** so se odvijali zanimivi in izvirni folklorni nastopi, člani tamkajšnjega kulturnega društva in vsi Beltinčani pa so za to manifestacijo živeli skoraj mesec dni. Nemalo dela in odrekovanja so morali prispevati gostitelji, vendar trud ni bil zaman – organizatorji so s svojim preizkušenim načinom ob pesmi in plesu pri združevanju narodov tudi letos odlično uspeli.

Brodarsko društvo Mura-Krog je na **BISTRICAH** slovesno predalo svojemu namenu novo čolnarno. Skoraj vsa dela so Bistričani opravili s prostovoljnimi delom, otvoritev pa so povezali s tradicionalnim spominskim spustom po reki Muri od Kroga do Bistrice za Dimekov memorial; na njem so sodelovali tudi člani planinskega društva iz Beltincev.

Na **BIZELJSKEM** so tamkajšnji upokojenci dobili svoje društvo, ki šteje 144 članov. Na otvoritvenem sestanku so govorili predvsem o pokojninah in stanovanjih, ki jih potrebujejo upokojenci, a tudi o društvenem delu, za katerega potrebujejo ustrezen prostor.

Letos je na **CERŠAKU** 68 upokojencev ustanovilo svoje društvo, v katerem je danes že 94 članov. Ustanovnega občnega zbora so se udeležili predstavniki krajevne skupnosti, gasilskega društva in sosednjih upokojenških društev, predsednik pa je postal Franc Toplak.

V **DRAŽENCIAH** pri Ptujju je kmetijski kombinat Ptuj odprl novo tovarno močnih krmil in žitne silose, v katerih bodo lahko sočasno uskladiščili deset tisoč ton zrnja. V dosedanji stari tovarni so letno proizvedli 33 tisoč ton krmil, v novi tovarni, ki je vodena elektronsko, pa bodo v dveh delovnih izmenah letno proizvodnjo skorajda podvojili.

Ob prazniku lendavske občine so v krajevnem središču **VELIKI POLANI** odprli novo pošto. Po tridesetih letih je to prva nova pošta v Pomurju. V bivši Potrošnikovi trgovini sta jo s skupnimi močmi in denarjem uredila PTT podjetje in krajevna skupnost. Na krajši slovesnosti je pošto odprl pisatelj Miško Kranjec, ki je tudi doma iz Velike Polane.

Ob osemdesetletnici delovanja gasilskega društva v **RIBNEM** so v tem kraju pripravili številne prireditve. Podpisali so tudi listino o pobratenuju z enakim društvom v Lokovici pri Šoštanjju ter izročili namenu nov gasilski dom, ki so ga zgradili skupaj s člani lovske družine Jelovica.

V prvih treh mesecih letos so delavci Steklarne v **ROGAŠKI SLATINI** prodali na tuja tržišča za približno 2 milijona dinarjev izdelkov, kar je skoraj za petino več kot lani v istem obdobju. Svoje izdelke zaenkrat prodajajo v ZDA, Avstralijo in na Japonsko. S tujimi partnerji se pogovarjajo o dolgoročnem sodelovanju oziroma o večji prodaji v naslednjih letih. Do leta 1985 naj bi občutno povečali svoje proizvodne zmogljivosti.

V **SELCAH** pri Škofji Loki so odprli novo podružnično šolo, ki sodi k matični šoli v Železnikih. V njej je prostor za 100 otrok, v novem vrtcu ob šoli pa za 50 otrok. Ob tej priložnosti so v predverju šole odkrili spominsko ploščo padlim borcem iz Selc, imeli pa so tudi razstavo likovne skupine iz Železnikov in Groharjeve Kolonije 82. Podružnična šola se tudi na zunaj čudovito sklada z okoljem, lepo urejena pa je tudi njena okolica.

Ob prazniku sezanske občine so prebivalci **SENOŽEČ** odprli asfaltirano cesto od Lozic do Otošč. V Lažah so te dni odprli okrog 1300 metrov kanalizacijskega in okrog 1000 metrov novega vodovodnega omrežja ter na novo asfaltirane poti po vasi. Proslavo so povezali tudi s 40-letnico ustanovitve karavle P 3 in še z nekaterimi drugimi dogodki iz NOB.

Na območju velenjske občine so letos pričeli gradnjo 233 stanovanj; od teh jih je v **TITOVEM VELENJU** že 172 pod streho, v Šoštanjju 33, v Šmartnem ob Paki pa 28. Od načrtovanih 328 družbenih stanovanj so jih v prvem polletju letošnjega leta vselili že 160.

Predstavniki Strojne tovarne iz **TRBOVELJ** so v makedonski občini Valandovo položili temeljni kamen bodoče tovarne investicijske opreme. Nova tovarna v Valandovem bi naj pričela poskusno obratovati že naslednje leto, polovico sredstev zanjo pa zagotavlja SR Slovenija iz sklada za hitrejši razvoj manj razvitih republik in pokrajin.

V tovarni akrilnih izdelkov v **TREBNJEM** bodo povečali zmogljivosti. Sedaj naredijo na leto 1300 akrila, popraševanje po njem pa je tolikšno, da bi lahko prodali enkrat večjo proizvodnjo. Že lansko leto so se lotili gradnje novih skladišč, v katerih bodo imeli poleg sedanjih dveh še dve cisterni za skladiščenje monomera. Potem se bodo lotili rekonstrukcije tovarne in povečali njene zmogljivosti za polovico.

V **TURNIŠČU** so ob letošnjem prazniku lendavske občine odprli novo zdravstveno postajo. V njej bo delovala splošna zdravstvena in zobozdravstvena služba ter lekarna. Nova zdravstvena postaja je veljala 12 milijonov dinarjev.

V **TOPOLŠČICI** bo zraslo novo zdravilišče, zgradili pa bodo tudi nov hotel. Novo zdravilišče bo imelo približno 10 tisoč kvadratnih metrov površine, prostore za suho in mokro terapijo, športno rekreacijski in terapijski bazen s termalno vodo, šolo hoje, kopalne kabine, savne, sodobno kuhinjo in jedilnico s 300 sedeži, posebno sejno dvorano s 150 sedeži, v hotelskem delu pa bo 119 sob z 216 posteljami.

V **TRŽIČU** uspešno nadaljujejo z obnovo stanovanj in stanovanjskih hiš v starem mestnem središču. V zadnjih letih so tako obnovili tri stavbe na Trgu svobode, v pripravi pa je obnova še ene. Obnova stanovanj zagotavlja tudi oživiljanje in ohranjanje mestnih funkcij, istočasno pa tudi preprečuje še odločnejše poseganje na kmetijska zemljišča in razrešuje pereče komunalne probleme samega mesta.

V **POSTOJNI** so slovesno odprli nov prizidek hotela Jama, ki dopolnjuje turistično rekreativno ponudbo. V tem objektu je najpomembnejši prostor plavalni bazen z ogrevano vodo, v prizidku pa so še savne, trim kabinet, Erazmova klet s 125 sedeži in nova restavracija s 140 sedeži.

V **ROGAŠKI SLATINI** so odprli nov hotel Sava, ki bo uvrščen v A kategorijo in ima 332 postelj. Sava bo poleg hotela Donat skrbela za večji devizni dotok v zdravilišču. Rogaška Slatina je namreč že sedaj precej znana v Avstriji, ZR Nemčiji in Italiji, vendar so večji razmah onemogočale premajhne nočitvene zmogljivosti.

Splošno gradbeno podjetje Gorica gradi v **BOVCU** nov kulturni dom. Le-ta naj bi postal središče kulturnega in krajevnega dogajanja kraja. Prostor v novem domu bodo našli tudi gostje bovških hotelov in Kaninske vasi, zato pomaga graditi dom tudi Alpski turistični center. Kulturni dom v Bovcu se bo zelo lepo vključeval v podobo kraja, saj bo zgrajen v alpskem slogu.

V **CELJU** so odprli nove delavnice podjetja Izletnik. Z 80 metrov dolgo in 24 metrov široko dvorano je Izletnik zaključil kompleks svojih delavnic ob Kersnikovi ulici, kjer bodo lahko poslej poleg svojih 320 avtobusov opravljali tudi vozila drugih prevozniških delovnih organizacij.

V tovarni Libela v **CELJU** so slovesno odprli nov industrijski obrat. Trietažni objekt ima skupno devet tisoč kvadratnih metrov proizvodne površine. Od tega bodo spodnji dve nadstropji s šest tisoč kvadratnimi metri namenili proizvodnji finomehanike, zgornjo etažo pa bodo namenili v celjski tovarni tehtnic razvijanju svoje elektronske proizvodnje.

V **CIRKULANAH** v Halozah, kjer v letošnjem letu praznujejo 200 let šolstva, so slovesno praznovali ta redek jubilej. Ob tej priložnosti je predsednik ptujske občine Franc Tetičkovič izročil kolektivu šole odlikovanje – red zaslug za narod s srebrno zvezdo –, s katerim ga je ob jubileju odlikovalo predsedstvo SFRJ. Posebej prisrčno je bilo tudi srečanje nekdanjih učencev in učiteljev te šole, ki so se vabilu sedanjih učencev in pedagogov odzvali v velikem številu.

Na **CVENU** so praznovali visok jubilej svojega gasilskega društva – deset let manj kot sto let je praznovalo domače gasilsko društvo. Potrebno je bilo dosti odrekanih in lastnega znoja, da so si na Cvenu ustvarili to, kar imajo: gasilski dom, brizgalne, avtomobil. Ob tej priložnosti je gasilska zveza Slovenije odlikovala gasilsko društvo na Cvenu s plamenico prvega reda, občinska gasilska zveza pa z odlikovanjem prve stopnje.

V tovarni Belsad v **ČRNOMLJU** že vse poletje delajo z vsemi zmogljivostmi. Sezona vlaganja kumaric je in v Belsadu jih vlagajo za domači in tuji trg in pravijo, da bodo napolnili milijon kilogramskih kozarcev. Od teh bodo prodali na tuje 70 tisoč kozarcev, ki jih bodo izvozili v Zvezno republiko Nemčijo.

V **DRAGATUŠU** v Beli krajini so odprli prenovljeno osnovno šolo. V njej so štiri učilnice, telovadnica, kabineti, dva prostora za vrtec in nekaj spremljajočih prostorov. Hkrati bodo rešili problem otroškega varstva in tudi pričeli z enoizmenskim poukom. Zidava šole, v kateri se bo šolalo 172 učencev, je veljala 40 milijonov dinarjev, ki so jih krajani zbrali s samopripevkom.

Delavci gradbenega podjetja Gorjenje gradijo pri osnovni šoli v **GORJAH** prizidek, v katerem bodo nova šolska kuhinja, jedilnica, kuhinjske shrambe in tehnična delavnica s kabinetom. Računajo, da bo vse narejeno do začetka novega šolskega leta.

Avtoradgona iz **GORNJE RADGONE**, naš največji proizvajalec kontejnerjev in kontejnerskih bivalnih enot, se vse bolj uveljavlja tudi na tujih trgih. Letos na začetku leta so sklenili pogodbo o prodaji večjega števila kontejnerjev v Sovjetsko zvezo, pred kratkim pa še pogodbo o prodaji desetih sklopov bivalnih kontejnerjev z znano zahodnonemško gradbeno firmo v vrednosti 230 tisoč nemških mark. Prvo pošiljko kontejnerjev so že poslali v ZR Nemčijo na gradbišče jedrske elektrarne.

V **KOKORIČIH** v Pomurju so eno leto pred visokim jubilejem – 90-letnico gasilskega društva – dobili nov društveni prapor. Ob tej priložnosti je bilo v Kokoričih veliko slavje, za kulturni program pa so poskrbeli domači osnovnošolci.

Na olimpiadi mladih fizikov (do 21. leta), ki je bila v ZR Nemčiji, so se imenitno odrezali tudi naši predstavniki, saj so trije osvojili srebrne kolajne, med njimi Dean Mozetič iz **KOPRA**. Koprčan Mozetič, šestnajstletnik, je dobil tudi nagrado za najboljšo rešitev prve naloge in zraven še priznanje kot najmlajši udeleženec med 85 tekmovalci iz 17 držav.

Iz Luke v **KOPRU** je 2. avgusta prvič odplula v Patras v Grčiji ena od trajektnih ladij, ki jih ima v najemu piranska Splošna plovba. Slovenski ladjar je namreč skupaj s švedskim partnerjem namesto linije Koper–Tartous–Koper odprl novo linijo in tako zaposlil najeti ladji. Iz Kopra v Patras bo trajekt vozil vsaka dva dni, sprejme pa lahko okrog 80 vozil, dolgih okrog 15 metrov.

V **KROGU** v Pomurju so predali namenu nov brod čez reko Muro, ki je železne konstrukcije in bo omogočal prevoz težjega tovora z enega na drugi breg reke. Predvsem pa je ta objekt velika pridobitev za kmetovalce iz Kroga, Bakovec in okoliških krajev, ki imajo zemljo na štajerski strani. Slovesno otvoritev so povezali tudi s tekmovanjem ekip civilne zaščite z gumijastimi čolni, ki delujejo pri gasilskih društvih. Zmagali so domačini.

Novi hotel Lipa v **LEDAVI** bo letos dokončno zgrajen. Bivalni del in restavracija sta odprta že dve leti, ker pa ni bil dograjen kopaljski del z bazenom, kabinami in drugimi objekti, je hotel posloval v težkih pogojih. Tretja faza izgradnje lendavskega rekreacijskega centra pa predvideva še gradnjo letnega kopaljskega, olimpijskega bazena in igrišč. Po nekaterih novicah naj bi v bližino hotela postavili tudi edini rečni mlin, ki sedaj propada na rokavu Mure pri Murskem Središču. Ta mlin bi seveda restavriral.

Gasilsko društvo Vič v **LJUBLJANI** slavi letos 110-letnico svojega obstoja. Ustanovljeno je bilo leta 1872 kot tretje društvo na Kranjskem. Najprej je društvo zgradilo manjši dom z vso opremo, ki so jo z leti posodobili, dokler niso leta 1932 po načrtih arhitekta Jožeta Plečnika zgradili nov dom. Bil je tedaj najlepši v Sloveniji. Viški gasilci so bili vedno med najnaprednejšimi v Sloveniji, na vseh tekmovanjih so posegali po najvišjih mestih.

V pivovarni Union v **LJUBLJANI** proizvedejo v poletnih mesecih tudi po 1,2 milijona steklenic piva na dan in napolnijo do dva tisoč sodov. Tudi izvozijo ga veliko. Tako gre na leto, na primer, h kupcem v Avstrijo 6 milijonov steklenic, v Italijo 2 milijona steklenic in milijon steklenic za kupce v Francijo. Iz pivovarne Union pošljejo vsak teden okoli 100 tisoč steklenic tudi v Irak.

Z 10. mednarodnega festivala pevskih zborov, ki je bil julija v Debrecinu na Madžarskem, se je vrnil mladinski pevski zbor RTV Ljubljana iz **LJUBLJANE**; pod vodstvom dirigenta Matevža Fabijana je zbor zasedel tretje mesto v konkurenci 48 zborov vseh kategorij iz 15 držav.

Turistično društvo iz **MOZIRJA** praznuje letos 90-letnico delovanja, člani društva pa so za to priložnost pripravili več zanimivih prireditev. Med njimi so obiskovalcem prikazali stare obrtne dejavnosti, imeli so posvetovanje o razvojnih možnostih turizma na kmetih, v Savinjskem gaju pa so nastopali številni narodnozabavni ansambli.

V vasi **PLEŠIVEC** na Graški gori so imeli že 5. kmečki praznik, ki je bil pod pokroviteljstvom turistične zveze Slovenije. Ob tej priložnosti so si gostje lahko ogledali tekmovanje koscev, grabljic, žanjic, točenje medu, različna gozdarska dela in razstavo domačih jedi.

Na **POLENŠAKU** v Slovenskih goricah so letošnje poletje že devetnajstič zapored organizirali praznik žetve s tradicionalno razstavo kruha in pogaç. Spretni turistični delavci so ob pomoči več kot 50 gospodinj iz Bratislavcev, Spejačev, Polencev, Brezovcev, Prerada, Savcev in Ručmancev napekli za obiskovalce približno 500 kg različnih vrst kruhov, gibanic, potic in drugih dobrot.

Na **LJUBEČNI** pri Celju se z ustanovitvijo kulturnega društva kulturno življenje vse bolj razvija; ne le z organizacijo raznih prireditev, ampak tudi z ustanavljanjem raznih kulturnih skupin. Zdaj načrtujejo ustanovitev godbe na pihala in računajo, da bo leta lahko prvič nastopila že ob dnevu republike.

V **MARIBORU** je bil letošnje poletje tabor mladih slovenskih ribičev, starih od 7 do 16 let. Taborili so pri čolnarni Boris Kidrič, glavna organizatorica tabora, petega po vrsti, pa je bila ribiška zveza Slovenije. V devetih slovenskih zvezah, v katerih so ribiške družine, je združenih okrog petnajst tisoč ribičev, od teh dva tisoč mladih.

V **RAKIČANU** pri Murski Soboti so na slovesen način izročili vaščanom nov vaški gasilski dom. Dom je bil zgrajen v rekordnem času, na slovesnosti pa so najzaslužnejšim podelili priznanja, med njimi je bil najbolj prizadeven Ivan Karoli.

ODZIV NA

Urednik "Avstralski Slovenec"
Fairfield - NSW - 2165

Blacktown, 24. jan. 1983

Dragi g. Urednik,

Strogo protestiram proti objavi spisa "klinček lesnikov" v vašem mesečniku "Avstralski Slovenec".

Ne samo da je pisanje silno neokusno, pač pa do kraja tudi rani in ponižuje Slovensko dostojnost in čast, ter vzbuja gnus v poprečnem Slovencu ki takšno svinjarijo zagleda v vašem mesečniku.

Človeško telo, moško in žensko, je ustvarjeno po Božji naravi, in vsi njegovi deli in udi zaslužijo vse naše največje spoštovanje, in to še posebno kar se tiče spolnih organov.

Če že hočete pisati in imenovati spolne organe, zakaj bi jih ne imenovali s priznanimi zdravniškimi imeni in zdravniškimi nazivi "venuška" in "venor", ne pa z gnusnimi izrazi ki zdrknejo ter nepremišljeno zletijo iz pijanih ust, in jih slišite po javnih brlogih in straniščih. Taki izrazi ne spadajo v dostojno in kulturno glasilo, posebno ne v Slovenski list.

To ni nikakšna kultura. Nasprotno, je to ponižanje kulture in narodne omike do najnižje stopnje barbarstva, ko take izraze tiskate.

Slovenska kultura in narodna omika je vedno bila in bo tudi ostala dostojna ter na najvišji ravni med civiliziranimi narodi. In to z "Avstralskim Slovencem" ali pa brez njega. Zato sem prepričan da bo vsak pošten Slovenec odločno obsodil vaš "klinček lesnikov".

Bolna glava odogovorne osebe ki je to vključila in natisnila v vaš list je res potrebna zdravniške pomoči in zdravniškega pregleda.

Celotno obsojam vaš gnusen "klinček lesnikov", ter ob sedanjih prilikah brez nika-kršnega pozdrava, in brez nobenega oprostjenja, bi pa vendar zahteval in želel da objavite ta moj protest.

Stanko Aster-Stater

Dragi g. Aster-Stater in dragi vsi ostali, ki ste se ali pa se še niste pritožili nad kosmato nedolžnimi pesmicami, povzetimi iz knjige "Klinček lesnikov"!!!

Vašega cenjenega pisma sem bil zelo vesel, čeprav se mi zdi malo nekrščansko, da mi na kraju niti pozdrava ne privoščite (še celo rimski gladiatorji so v cirkusu pozdravljali svoje cesarje, ki so jih obsodili na tako kruto smrt, s pozdravom: "Ave Caesar, morituri te salutant!").

Glava me prav nič ne boli in tudi zdravniške pomoči ne potrebujem. Ne boste verjeli: ob branju tistih nekaj kosmatih pesmic se nisem prav nič pohujšal, niti se nisem nalezl gonoreje ali sifilisa.

Še nikdar nisem slišal izrazov "venuška" ali "venor". To sploh nista slovenski besedi, še manj pa "zdravniški". Lahko bi vam povedal latinski izraz za tisto reč, če bi potem kaj bolje razumeli, mislim pa da vas ne zanima.

O slovenski kulturi govorite zelo visoko, kar sicer ni prav nič narobe. Pozabljate pa pri tem, da ima vsaka medalja dve plati - tudi slovenska kultura, ki je drugače zelo širok pojem.

"Klinček lesnikov" je knjiga, ki prikazuje enega tistih delov naše stvarnosti, ki v resnici obstaja tudi pri slovenskem narodu. Mi se pač vedno hočemo videti samo v najljepši luči, zato ta del stvarnosti zanikamo in si dopovedujemo, da za nas to ne velja.

Pesmic si nisem izmislil jaz, ampak so bile nabrane med slovenskim narodom in torej iz naroda izhajajo - naroda pa z vsemi njegovimi dobrimi in slabimi lastnostmi nimamo namena zanikavati, kaj ne?

"KLINČEK LESNIKOV"

Vem, da te pesmice ne spadajo v naše glasilo. Izbral in ponatisnil sem jih s specifičnim namenom - in samo zato, da vidim vašo reakcijo, da vas izzovem. Zakaj?

Avstralski Slovenec se bliža petemu letu izhajanja. Koliko sodelavcev in dopisnikov je imel izmed naše sredine? Še prsti dveh rok bi bili preveč, da bi vam jih naštel. Društveni delavci - odborniki, ki smo sicer "narodova dekla za vse", že dolgo časa opozarjamo in prosimo ter iščemo kulturne delavce, da se nam pridružijo, da bi lahko s skupnimi močmi ohranjali tisto slovensko kulturo o kateri vi tako polnoustno govorite. Se v resnici zavedate, kako bore malo kulture imamo? Veste, kako redke so vrste tistih, ki so še pripravljeni storiti kaj zastoj za našo skupnost tukaj? Ste že kdaj dobili občutek, da se naša društva spreminjajo v gostilne, kjer se slovensko še samo pleše in pije? Se vam ne zdi, da tisti redki posamezniki, ki s trudom le še nekaj doprine-sejo v naše skromno kulturno življenje, imajo le malo opore?

Ne, kvantarske pesmi "Klinčka lesnikovega" naše kulture ne bodo dvignile, to dobro vem. Če pa so vas nagnale, da ste začeli o vsem razmišljati, kar je bil moj namen, potem sem zadovoljen, zadovoljni boste pa tudi vi z mojim odgovorom.

Prav je, da se počutite izzvanega, kdo bi sicer vedel kako spoštujete svoj narod in njegovo kulturo, v vseh njunih časih obstoja. Ne zadostujejo pa samo do zvezd povzdigujoče besede, tako kot tudi ne zadostuje in ničemer ne služi "Klinček lesnikov".

G. Aster-Stater zdaj vsaj vem, da se ukvarjate s pisanjem pesmic. Brez "Klinčka lesnikovega" tega ne bi vedel. Če bi vaše pesmice imel prej, bi rajši njih objavil. Torej, dosegel sem vsaj to, da sva se spoznala. Čeprav imate vi zgrešeno mišljenje o meni in o Avstralskem Slovincu, vas vseeno cenim, ker ste prišli z besedo na dan. Lahko to poimenujem medsebojna krščanska ljubezen?

V zvezi z zadnjo številko Avstralskega Slovenca, kaj res niste v njem našli prav nič drugega in nič boljšega kot "Klinček lesnikov"? Ali vam je pa vse drugo bilo le klinček lesnikov?

Dragi g. Aster-Stater, tudi jaz se vam nimam za kaj oproščati. Vabim vas, da mi pošljete še kakšno vašo pesem ali drugi sestavek, torej vabim vas, da sodelujete.

Misleč na Cezarja in gladiatorja,

vas pozdravljam - z iskrenim slovenskim
pozdravom! JOŽE ŽOHAR

REŠITEV KRIŽANKE

Vodoravno: Srečno Novo leto, Tamara, maraton, AK, raznolikost, Negova, So, Ca, Ovid, Pad, ar, nedostojen, Ilija, ii, enako, tat, mah, pl, Ka, njiva, Oklahama, on, plea, esej, samotnost, ril, tram, ego, dative, IV, vk, liji, tros, mlin, až, Ro, kraljevič, polet, as, krma, zakonik, stator, Oton, kamen, kaj, VIP, balet, Dane.

Pri vodoravno danem opisu št. 56 bi morale biti: triindvajseta in dvanajsta črka abecede.

Navpično: stanovitnost, rakev, em, čarodej, nprav, oaza, omotati, val, oris, lakomen, eto, Tosca, Ontario, giniti, psiholog, do, dama, jela, nakositi, lajnar, kamelija, plat, vlom, Kesovija, heraldika, AJ, pnevmatika, malo, Vižmarje, Knesset, TR, ropati, sklon, ll, Ren, črtka, okop, moan, zov, kal, tn, me.

Pri navpično danem opisu št. 3 bi morale biti: kratica za emeritus (doslužen).

DVA NEDOLŽNA VICA

Učitelj razlaga učencem prilagodljivost oči na svetlobo.

Potem vpraša: »Kaj se zgodi, ko pripelje vlak iz tunela?«

Pavelček: »Moški popravljajo kravate, ženske pa frizure.«

Pacientka je prišla k znanemu zdravniku in mu med razgovorom povedala, da je bila že pred tem pri znanem zeliščarju.

»In kakšen neumen nasvet vam je dal?« vpraša zdravnik.

»Naj se zglasim pri vas.«

BOLOGNA SMALLGOODS

TEL. 728 1717

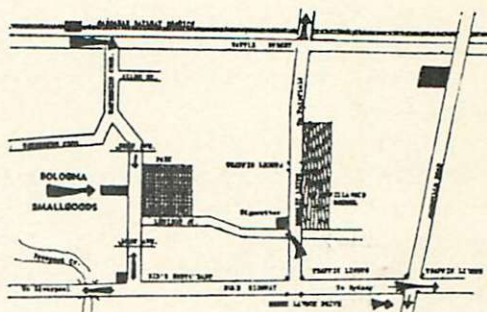
7 QUEST AVE.
CARRAMAR, 2163

ZA

SVEŽE MESO, SALAME,
KVALITETNO SUHO MESO IN MESNE
IZDELKE SE OBRNITE NA NAS!

HITRA IN BREZPLAČNA DOSTAVA

J. & A. ŠKRABAN, Prop.

Quality Concreting and Excavating

FOUNDATIONS, DRIVES, GENERAL
CONCRETING AND LAND CLEANING

DOONSIDE Paving & Building Pty. Ltd.

OF 23 LUCRETIA ROAD TOONGABBIE

— LICENCED BUILDER —

ZA VSA CEMENTNA IN IZKOPNA DELA.
SE OBRNITE NA VAŠEGA ROJAKA,

Za usluge pokličite

TONIJA ČOLNARIČ

PHONE: 625 4851

A.H. 638 9151

HORSLEY PARK TAVERN

CNR. HORSLEY DRIVE & HORSLEY ROAD (OFF WALLGROVE ROAD)
(Z Wallgrove Road zavijete pri Shell črpalki in šoli proti Horsley Parku trgovinam in še malo naprej)
Tel. 6202043

Odrti smo med 10. dopoldne in 11. uro zvečer od ponedeljka do sobote, ob nedeljah med 12. opoldne in 10. uro zvečer. Vsako soboto s pričetkom ob 7. zvečer imamo nastopajoče razne glasbene umetnike. Raznovrstna in odlična hrana, vse vrste pijač. Juke-box, biljardne mize, darts, pin ball machines, ob nedeljah barbecue na prostem.

Obiščite nas in se prepričajte o naši kvaliteti in uslužnosti.

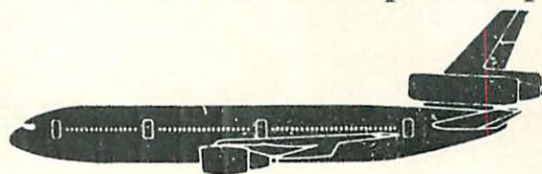
Naš hotel je hotel najnovejše vrste, ki ga je lastnik sam gradil cela tri leta.

Se priporoča Zdravko Lubec z družino.

**SLOVENIJA
JE SEDAJ
NAJBLIŽJA**

Na JAT-ovih letalih se v toku leta lahko brezplačno poslužite slušalk in se osvežite z brezplačnimi pijačami!

**PRI NAKUPU VOZOVNIC.
NAJHITREJŠE, NAJPRIJETNEJŠE
UŽIVAJTE V KOMFORTU AVIONA S ŠIRO-
KIM TRUPOM
ZA VSE INFORMACIJE SE OBRNITE NA
VAŠO POTOVALNO AGENCIJO
ALI NA**

VSAKO SREDO IN NEDELJO ZA JUGOSLAVIJO

Odhod iz Sydneya ob 14.05
Odhod iz Melbournu ob 11.05
Prihod v Beograd naslednji dan ob 03.10

ODLIČNE VEZE IZ BEOGRADA DO: Zagreba,
Ljubljane, Skopja, Sarajeva, Titograda, Ohrida,
Splita, Dubrovnika, Zadra, Prištine in Osijeka.

SYDNEY: 126 PHILLIP STREET SYDNEY 2000,
TEL. 221-2899, 221-2199
MELBOURNE: 124 EXHIBITION STR. MELBOURNE.
3000, TEL. 63-6017, 63-6191
PERTH: 111 ST. GEORGES TERRACE 6000 PERTH
TEL 322-2932, 322-2032

